

PLEEG ZORG GIDS

VOOR PLEEGZORGERS

PLEEG ZORG
provincie Antwerpen

Welkom!

Eerst en vooral, bedankt dat je je engageert voor pleegzorg! Het is een beslissing die heel wat veranderingen brengt in jouw leven én dat van je pleegkind of pleeggast. Daarom willen we jou zo goed mogelijk begeleiden in dit avontuur.

Bij pleegzorg komt wel wat administratie kijken. Deze gids geeft je alvast heel wat informatie en maakt je wegwijs in de begrippen en de administratieve kant van pleegzorg.

De gids bestaat uit twee delen:

- het eerste deel geeft informatie over thema's die voor elke pleegzorger belangrijk zijn, ongeacht de vorm van pleegzorg.
- Het tweede deel geeft bijkomende, administratieve informatie die enkel van toepassing is bij perspectiefzoekende of perspectiefbiedende pleegzorg.

Heb je nog vragen? Dan kan je terecht bij je begeleider of de administratieve medewerkers van jouw afdeling.

Veel leesplezier!



Belangrijke contactgegevens:

Naam begeleider:

Gsm-nummer:

E-mail:

Afdeling:

Naam afdelingsverantwoordelijke:

Telefoonnummer afdeling:

Je kan je afdeling elke werkdag bereiken tussen 9 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 17 uur.

Telefoonnummer crisispermanentie: 0491 39 97 30

Je kan de crisispermanentie op werkdagen bereiken tussen 17 en 21 uur en tijdens weekends en feestdagen tussen 10 en 21 uur.

Ouders:

Plaatselijke politie:

Andere:

Pleegzorg is niet perfect, maar wel altijd de moeite. Dat wil zeggen dat er soms ook moeilijke momenten zijn. Wij willen jou daar graag bij helpen. Omdat elke situatie anders is, werken we met een ondersteunend aanbod op maat.

Praat altijd eerst met je begeleider als iets moeilijk gaat.
Wil je daarnaast weten welke extra ondersteuning er bestaat? Neem dan een kijkje op de site www.aanbodpleegzorgantwerpen.be.
Je vindt er onze activiteiten, informatie over participatie en bezoekmomenten, maar ook de modules van behandelingspleegzorg. Deze bieden extra hulp naast je gewone pleegzorgbegeleiding.
Ook handig: je kan er brochures digitaal lezen, de nieuwsbrief terugvinden en webinars herbekijken.
Voor alle praktische informatie over pleegzorg zelf blijf je terechtkunnen op www.pleegzorg.be.

De laatste nieuwe versie van deze pleegzorggids vind je in de infobank terug:

Inhoud

Deel 1
ALGEMEEN 5

Onze visie 5
Samenwerken 6
Vormen van pleegzorg 11
Crisissituaties 12
Administratief dossier 15
Pleegzorgattest 16
Verzekering 17
Financiën 18
Voordelen 22
Vakantie 26
Meerderjarigheid 29
Einde van een pleegzorgsituatie 30
Vertrouwenspersoon voor opvoedingsverantwoordelijken 31
Participatie 32
Klachten 33

Deel 2
PERSPECTIEFBIEDENDE EN -ZOEKENDE PLEEGZORG 35

Specifieke administratie 35
Statuut voor pleegzorgers 37
Behandelingspleegzorg 39
Bijkomende voordelen 40
Einde van perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg 46
Begrippenlijst 47
Noodnummers 49



Deel 1
ALGEMEEN

Onze visie

Enkele kernwaarden vormen het kompas van onze organisatie en bepalen hoe we met jou en met elkaar omgaan. In ons denken en doen vertrekken we altijd vanuit deze basisprincipes.

We werken op maat: we vertrekken vanuit respect en stellen ieders eigenheid centraal in ons denken en doen, vanuit een gedeeld kader gaan we voor maatwerk.

We zetten in op samenwerking: ieders stem en ervaring telt, alle gesprekspartners zijn coregisseur van hun proces, we spreken mét elkaar en gelijkwaardigheid en openheid staan voorop.

We zorgen voor continuïteit en gaan in proces met elkaar: we werken aan duurzame verbondenheid en bereiden overgangen op maat voor waarbij wij zorgdragen voor wat opgebouwd werd en ruimte geven aan wat moet of kan komen.

We zetten in op verbindingen: we hebben oog voor geschiedenis, levensverhaal en toekomstdromen en zoeken naar manieren om deze met elkaar te verbinden.

We vertrekken vanuit veerkracht: we handelen vanuit vertrouwen en benaderen elkaar vanuit elkaars krachten en positieve elementen zonder valkuilen of moeilijkheden uit het oog te verliezen, we omringen en steunen elkaar omdat we op die manier beter kunnen omgaan met moeilijkheden.

We hebben een brede kijk: we kijken verder dan zichtbaar gedrag, we hebben oog voor vele invloeden en verschillende perspectieven en stellen ons meerzijdig betrokken op.

Samenwerken

Zorgen voor een pleegkind of pleeggast doe je niet alleen. Je kunt als pleegzorger rekenen op de ondersteuning en betrokkenheid van verschillende partijen: je begeleider, de administratieve medewerkers van je afdeling, een jeugdrechter of consulent... Samenwerken is dus essentieel in pleegzorg. Daarom vertellen we je graag wat die samenwerking precies inhoudt.

Je pleegzorgbegeleider

Tijdens de opvang van je pleegkind of pleeggast heb je een vaste pleegzorgbegeleider[1] . Zij staat je met raad en daad bij. Je kan bij haar terecht met je vragen of twijfels en samen zoeken jullie naar de beste manier om voor je pleegkind of pleeggast te zorgen. Je begeleider heeft contacten met jou, je pleegkind of pleeggast én de ouders met het doel de opvang zo vlot mogelijk te laten verlopen. Zij komt na afspraak op huisbezoek maar is ook per mail of telefonisch te bereiken. Sommige gesprekken gaan door op de dienst.

Je begeleider zal ook je (pleeg)kinderen apart spreken. Dit wordt met jou afgestemd en bij kleine kindjes gebeurt dit in het bijzijn van een zorgfiguur.

Hoe vaak je begeleider langskomt, bepalen jullie in grote mate samen. Over het algemeen zijn de contacten in het begin van een opvang frequenter, later neemt de frequentie meestal af. Maar ook als de opvang al langer loopt, zijn er soms intensere periodes. Dan is het goed dat je vaker een beroep kunt doen op je begeleider. Vanuit de organisatie is er de richtlijn dat een begeleider alle partijen een vijftal keer per jaar ziet. Daarnaast kan er ook contact zijn via telefoon, mail, online...

Je begeleider is je eerste aanspreekpersoon maar zij werkt niet alleen. Het kan dus zijn dat er ook andere collega's meekomen en/of ondersteunen.

Je kan je afdeling elke werkdag bereiken tussen 9 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 17 uur.

Dossier en privacy

Voor iedere pleegzorgsituatie stellen we een dossier samen met verslagen en administratieve documenten. Iedereen die betrokken is bij de pleegzorgsituatie -pleegkind, pleeggast, ouders en pleegzorgers- mag altijd weten wat er met het dossier gebeurt. Je kunt het dossier inkijken volgens de wettelijke bepalingen. Zo kan je enkel het deel inkijken dat op jou betrekking heeft. Wij behandelen alle informatie vertrouwelijk.

Ieder dossier moet minimaal vijf en maximaal dertig jaar na beëindiging van het verblijf van het pleegkind of pleeggast bewaard worden.

Ieder die met ons samenwerkt als pleegzorger of een beroep doet op onze hulpverlening, vertrouwt ons persoonsgegevens toe. We doen er alles aan om zorgvuldig met die gegevens om te gaan en ze te beschermen. We houden ons hierbij aan de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder het Pleegzorgdecreet en de uitvoeringsbesluiten, het decreet 'Integrale jeugdhulp', het beroepsgeheim en de algemene verordening gegevensbescherming, beter bekend als GDPR. In onze privacyverklaring informeren we je over de gegevens die we verzamelen, hoe we daarmee omgaan en wat je rechten zijn. Je kan deze verklaring nalezen op www.pleegzorg.be/privacy of een uitgeprinte versie aan je begeleider vragen.

---

[1] Omdat de meeste begeleiders in onze organisatie vrouwen zijn, vinden we het gepast om de term 'begeleider' vrouwelijk in te vullen.

Verslaggeving

Je pleegzorgbegeleider maakt nota's van de contacten die ze heeft met jou, je pleegkind of pleeggast en de ouders. Deze nota's gebruikt ze om verslagen te maken over de pleegzorgsituatie. Deze verslagen zijn verplicht:

- **Het pleegzorgplan:** het pleegzorgplan wordt opgemaakt bij de start van de opvang.
  In dit plan staat kort uitgelegd waarom pleegzorg ingeschakeld is en wat de belangrijkste doelstellingen zijn van de hulpverlening, dit deel noemen we het handelingsplan.
  In het pleegzorgplan staan ook de afspraken die we bij de start van pleegzorg samen maken. Het gaat om afspraken over de contactregeling met ouders, de school... en samenwerkingsafspraken tussen jou, je pleegkind of pleeggast, de ouders en onze dienst, dit deel noemen we de afsprakennota.
  Tenslotte vind je in het pleegzorgplan ook belangrijke informatie over pleegzorg en een aantal richtlijnen. Alle partijen krijgen een exemplaar van het pleegzorgplan.

- **Het evolutieverslag:** tijdens de duur van de pleegzorgsituatie staan we jaarlijks stil bij het verloop van de opvang op basis van een evolutieverslag. Daarin krijgt iedere partij de kans om zowel de krachten als de zorgen te benoemen en staan we stil bij eventuele doelstellingen voor de komende periode.

Als er een verwijzer betrokken is bij je pleegzorgsituatie, dan wordt de verslaggeving ook met hem gedeeld. Binnen de gerechtelijke jeugdhulp is de verwijzer een jeugdrechter en een consulent bij de sociale dienst van de jeugdrechtbank. In de buitengerechtelijke jeugdhulp is de verwijzer het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) of het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK). Ook wanneer er geen verwijzer betrokken is, zorgt de begeleider minstens voor een jaarlijkse evaluatie via een evolutieverslag.

De ouders

Als pleegzorger draag je tijdelijk zorg voor het kind van iemand anders. In sommige pleegzorgsituaties zijn de ouders of familie nog heel erg betrokken, in andere pleegzorgsituaties zijn ze dat veel minder. Maar of ze nu aanwezig of eerder afwezig zijn, ouders en familie blijven enorm belangrijk in het leven van je pleegkind of pleeggast. Tussen ouders en kind is nu eenmaal een band die je niet kan breken. Daarom streven we ernaar om ouders zo actief mogelijk te betrekken bij de opvang van hun kind en respecteren we hun rechten als ouder. Ook jij speelt een belangrijke rol in de relatie tussen je pleegkind of pleeggast en zijn ouders. In de mate van het mogelijke, neem je als pleegzorger zelf contact op met de ouders rond bezoeken en andere afspraken. Je begeleider kan je ondersteunen in de contacten met hen.

Onze administratieve medewerkers

De administratieve medewerkers van je afdeling zorgen ervoor dat alle formulieren en documenten die belangrijk zijn voor het verblijf van je pleegkind of pleeggast in je dossier bijgehouden worden. De gegevens die zij verzamelen worden alleen gebruikt in functie van de opvang die je doet en vallen onder het gedeeld beroepsgeheim.

Om je dossier volledig en correct te houden, is het belangrijk dat je iedere verandering in je gezinssituatie (samenstelling van je gezin, verhuis...) en elke verandering van je contactgegevens (mailadres, telefoonnummer, bankrekeningnummer...) doorgeeft aan de administratieve dienst van je afdeling.

De jeugdrechter

Wanneer je pleegkind via de jeugdrechter in jouw gezin komt, dan spreken we van 'gerechtelijke jeugdhulp'. In dat geval bezorgt je pleegzorgbegeleider het jaarlijkse evolutieverslag over je pleegkind aan de jeugdrechtbank. De jeugdrechter roept alle partijen elk jaar of om de twee of drie jaar op voor een zitting op de jeugdrechtbank. Je pleegkind, de ouder(s), de pleegzorgers en meestal ook de begeleider van de dienst zijn dan aanwezig. Krijg je een uitnodiging voor een zitting op de jeugdrechtbank, dan ben je verplicht te gaan. Je kunt hiervoor pleegzorgverlof vragen. De uitnodiging tot de zitting wordt bezorgd via een deurwaarder.

Je pleegkind wordt opgeroepen vanaf 12 jaar. Vanaf die leeftijd hebben pleegkinderen hoorrecht, wat betekent dat ze het recht hebben om persoonlijk gehoord te worden door de jeugdrechter. Je pleegkind mag een vertrouwenspersoon meebrengen naar de zitting. Wil je pleegkind niet naar de rechtbank om gehoord te worden, dan kan het dit vooraf schriftelijk laten weten aan de jeugdrechter. Je bespreekt dit vooraf best even met je begeleider.

Na een zitting wordt een vonnis opgemaakt met het besluit van de jeugdrechtbank. Dat kan gewoon de verlenging van de huidige maatregel zijn. De jeugdrechter bepaalt de geldigheidsduur van het vonnis, dit is doorgaans minimum één jaar en kan voor jonge kinderen uitgesproken worden tot de leeftijd van 13 jaar. Als nodig kan de jeugdrechter een vonnis herroepen.

De jeugdrechter kan alle betrokkenen ook uitnodigen voor een kabinetsbespreking. Dit is een minder formeel overleg dan een zitting en vindt plaats in het bureau van de jeugdrechter. Als pleegzorger heb je ook het recht om zelf zo'n kabinetsbespreking aan te vragen. Je bespreekt dit vooraf best even met je begeleider.

Ieder pleegkind krijgt ook een advocaat pro deo toegewezen die zijn belangen verdedigt. Wanneer jij of de ouders van je pleegkind een eigen (betalende) advocaat aanspreken, dragen jij of de ouders hier zelf de kosten voor.

De consulent

Wanneer een verwijzer onze dienst de opdracht geeft om een pleegzorgsituatie op te starten en te begeleiden, is daar ook altijd een consulent bij betrokken. Je pleegkind heeft een vaste consulent die bij de sociale dienst van de jeugdrechtbank werkt of bij het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. Je pleegzorgbegeleider houdt de consulent op de hoogte van het verloop van de opvang via verslaggeving en overlegmomenten. De consulent adviseert op zijn of haar beurt de jeugdrechter. Er kunnen ook tussendoor gesprekken zijn met deze consulent, al dan niet samen met de pleegzorgbegeleider.



Goed om weten

Vorming

Wanneer je start als pleeggezin willen we je extra ondersteunen aan het begin van je traject om je zo te laten groeien in je rol als pleegzorger. Daarom organiseren we de Pleegzorgers Op Pad-vorming of POP-vorming. Samen met andere pleeggezinnen gaan we op pad door ervaringen te delen, verschillende thema's te bespreken, stil te staan bij je nieuwe rol als pleegzorger en handvaten aan te reiken. Deze vorming is verplicht als je crisis, perspectiefzoekende of -biedende pleegzorg doet. Als je een ondersteunend pleeggezin bent, is het een vrij aanbod en ben je ook meer dan welkom.

Broepsgeheim

Al onze medewerkers hebben geheimhoudingsplicht. Als pleegzorger moet je je zelf ook houden aan het beroepsgeheim. Dat wil zeggen dat alle informatie die je over je pleegkind of pleeggast en zijn familie ontvangt, vertrouwelijk is en dat je dus niets mag doorgeven aan derden en ook niets publiek mag maken[2] , bv. via (sociale) media. Heb je hierover vragen, dan kan je bij je begeleider terecht.

Foto's, film & sociale media

Als een kind onder toezicht van de jeugdrechter staat, dan mogen er op sociale media geen foto's of video's van het pleegkind gepost worden waarbij het pleegkind herkenbaar als pleegkind in beeld wordt gebracht. Ook niet als de ouders wél hun akkoord geven. Er mag dus geen enkele link zijn tussen de foto en jeugdhulp, pleegzorg of jeugdrechtbank.

Verblijft een kind vrijwillig in pleegzorg dan is GDPR van toepassing op het posten van foto's op sociale media. Je hebt een geldige rechtsgrond nodig om dit te doen. Dat kan instemming zijn van de ouders of van jou. Wil de school, sport- of jeugdvereniging een foto posten, dan moeten zij hiervoor toestemming vragen aan de ouders of aan jou.

Als je op Tik-Tok filmpjes wil plaatsen van je pleegkind, dan mag dat niet zonder de instemming van de ouders zolang het kind niet in staat is om zijn eigen belangen te beoordelen (lees: jonger is dan 12 jaar). De ouders moeten dus weten dat je filmpjes van hun kind op Tik-Tok wil plaatsen en daar akkoord mee gaan. Ook dan blijft de voorwaarde dat je pleegkind niet herkenbaar als pleegkind in beeld mag komen. Vanaf 12 jaar kan een kind zelf beslissen en de pleegzorgers de instemming geven om filmpjes op Tik-Tok te plaatsen, op voorwaarde dat het niet herkenbaar is als pleegkind. Als een pleegkind zelf filmpjes op Tik-Tok wil plaatsen, is het zo dat volgens de algemene voorwaarden van Tik-Tok een kind 13 jaar of ouder moet zijn om de app te gebruiken. Vanaf die leeftijd heeft een kind trouwens niet meer de instemming nodig van de ouders of pleegzorgers, als het in staat is om zijn eigen belangen te beoordelen.

[2] Zie het decreet 'Integrale jeugdhulp' van 12 juli 2013 met uitvoeringsbesluit 21 feb 2014, artikel 458 strafwetboek

Rechten van pleegkinderen

Het decreet 'Rechtspositie minderjarigen in de jeugdhulp' bepaalt enkele belangrijke rechten voor minderjarigen die in contact komen met hulpverleners en jeugdhulpvoorzieningen binnen de integrale jeugdhulp. Pleegkinderen vallen hier ook onder. Zo hebben pleegkinderen het recht om persoonlijke gesprekken te voeren met hun begeleider of een vertrouwenspersoon. De inhoud van deze gesprekken is vertrouwelijk en mag niet doorverteld worden, tenzij het kind in gevaar is. Pleeggasten hebben als meerderjarigen in principe nog meer rechtsmogelijkheden.

Volwassenen die verantwoordelijk zijn voor de opvoeding van een minderjarige - dus ook pleegzorgers- moeten kinderen altijd met raad en daad bijstaan om hun rechten te laten gelden. Je pleegzorgbegeleider kan je een brochure geven met meer informatie over deze rechten. We zetten ze op een rij:

- recht om zijn belang centraal te laten stellen in de jeugdhulpverlening;
- recht op hulp binnen het beschikbare jeugdhulpverleningsaanbod;
- recht op duidelijke en zo volledig mogelijke informatie;
- recht op respect voor zijn gezinsleven;
- recht op inspraak en participatie;
- recht op een zorgvuldig bijgehouden en veilig bewaard dossier;
- recht op een vertrouwenspersoon;
- recht op privacy;
- recht op zakgeld wanneer hij niet thuis woont maar residentiële hulpverlening krijgt (binnen pleegzorg beslist de pleegzorger hoeveel en hoe vaak een pleegkind zakgeld krijgt);
- recht op een menswaardige behandeling;
- recht om klacht in te dienen.

Een bekwame[3] minderjarige heeft nog drie extra rechten:

- recht om in te stemmen met de buitengerechtelijke jeugdhulp;
- recht om niet tegen zijn wil gescheiden te worden van zijn ouders;
- recht op toegang tot zijn dossier.

Je kan je pleegzorgbegeleider meer info vragen of dit samen met je pleegkind bespreken.

Het statuut voor pleegzorgers

Door dit statuut kunnen, in overleg met de pleegzorgdienst, bepaalde beslissingen overgedragen worden aan de pleegzorgers. Deze beslissingen worden opgenomen in de afsprakennota. Ouders kunnen ook (delen van) het ouderlijke gezag delegeren naar de pleegzorgers. Deze delegatie moet bekrachtigd worden door de familierechtbank. Het statuut is van toepassing op:

- perspectiefzoekende en -biedende pleegzorgsituaties, niet op ondersteunende pleegzorg;
- minderjarigen, niet op meerderjarige pleegkinderen en -gasten;
- zowel vrijwillige plaatsingen als plaatsingen via de jeugdrechtbank.

Wanneer je pleegkind langer dan een jaar in je gezin heeft gewoond, heb je als pleegzorger na het beëindigen van de opvang recht op contact met je pleegkind.

---

[3] Het decreet 'Rechtspositie' gaat ervan uit dat minderjarigen bekwaam zijn vanaf 12 jaar. Je bent 'bekwaam' wanneer je weet wat goed voor je is, wat in je belang is en weet wat de gevolgen zijn van je beslissingen. In een concrete situatie kan het gebeuren dat de bekwaamheid van een minderjarige anders wordt ingeschat.

Vormen van pleegzorg

Pleegzorg kan heel verschillende vormen aannemen: kort, lang, crisis, onderbroken... In pleegzorg zijn er vier modules: ondersteunende pleegzorg, perspectiefzoekende pleegzorg, perspectiefbiedende pleegzorg en behandelingspleegzorg.

Ondersteunende pleegzorg

Dit is een vorm van pleegzorg ter ondersteuning van het gezin van het pleegkind of de pleeggast, voor een korte aaneengesloten periode of voor meerdere, korte periodes.

Ondersteunende pleegzorg kan verschillende vormen aannemen:

- Crisisopvang, dit is dringende opvang voor maximum twee weken.
- Korte, voltijdse opvang gedurende maximum drie maanden, dit kan verlengd worden als aan bepaalde criteria voldaan is.
- Onderbroken opvang of weekendopvang gedurende maximum twintig maanden en maximum drie nachten per week, dit kan verlengd worden als aan bepaalde criteria voldaan is.

Bij ondersteunende pleegzorg verandert er administratief niet veel. Het adres van het pleegkind of de pleeggast, het Groeipakket, het ziekenfonds, kind ten laste... blijven allemaal bij de ouders.

Perspectiefzoekende pleegzorg

Binnen perspectiefzoekende pleegzorg wordt onderzocht wat het verdere perspectief is voor het pleegkind of de pleeggast. Kan hij terug naar huis of naar een voorziening of is een langer verblijf in een (ander) pleeggezin nodig? Deze module duurt maximum één jaar en kan één keer verlengd worden met zes maanden.

Perpectiefzoekende pleegzorg is een ingrijpendere vorm van hulp, ook op administratief gebied. Het adres van het pleegkind of de pleeggast, het Groeipakket, het ziekenfonds, kind ten laste... worden overgezet naar de pleegzorgers.

Perspectiefbiedende pleegzorg

Perspectiefbiedende pleegzorg heeft een meer continu en langdurig karakter. Het is van bij de start duidelijk dat de pleegzorgers het pleegkind of de pleeggast opvangen voor een periode van minstens een jaar. Deze module kan verlengd worden zolang er opvang nodig is.

Ook perspectiefbiedende pleegzorg is een ingrijpendere vorm van hulp, eveneens op administratief gebied. Het adres van het pleegkind of de pleeggast, het Groeipakket, het ziekenfonds, kind ten laste... worden overgezet naar de pleegzorgers.

Behandelingspleegzorg

Een vorm van pleegzorg waarbij onze dienst voorziet in een bijkomende, therapeutische, pedagogische of psychopedagogische ondersteuning van een pleegkind of pleeggast of in een intensieve training en begeleiding van de pleegzorgers of ouders. Behandelingspleegzorg kan enkel bij perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg ingezet worden en kan eventueel ook met externe hulp gecombineerd worden.

Crisissituaties

Crisissen of ernstige gebeurtenissen kondigen zich niet op voorhand aan en houden zich niet noodzakelijk aan kantooruren. Daarom vertellen we je in grote lijnen wat je kan doen in een crisissituatie zodat je snel en efficiënt kunt handelen. Want soms is het niet makkelijk om het hoofd koel te houden als je je grote zorgen maakt.

Crisis tijdens de kantooruren

Doet een crisissituatie zich voor op werkdagen tussen 9 en 17 uur, neem dan zo snel mogelijk contact op met je begeleider. Ze is tijdens de werkuren bereikbaar op haar gsm. Kan ze op dat moment niet opnemen, laat dan een boodschap achter op de voicemail. Je begeleider zal je zo snel als mogelijk terugbellen. Reageert je begeleider niet of is het te dringend om te wachten, neem dan contact op met je afdeling zodat een andere medewerker je kan verder helpen.

Crisis buiten de kantooruren

Een crisissituatie kan zich voordoen op momenten dat je je begeleider niet kan bereiken en de dienst gesloten is. Dan kan je terecht op onze crisislijn. Je kan de crisislijn elke werkdag bereiken van 17 tot 21 uur en in het weekend en op feestdagen van 10 tot 21 uur op het nummer 0491 39 97 30. Een medewerker van ons helpt je met advies om de crisis verder aan te pakken. Eventueel kan in overleg besloten worden om te wachten tot de volgende werkdag. Je vaste begeleider zal achteraf ook op de hoogte gebracht worden.

Buiten deze uren kun je in crisissituaties bellen naar het crisisteam -18, meldpunt Antwerpen op het nummer 03 609 57 57.

Wat is een crisissituatie?

We spreken van een crisissituatie wanneer een pleegkind, pleeggast of pleegzorger(s) door onverwachte gebeurtenissen gevaar loopt op psychisch of fysiek vlak.

Denk bijvoorbeeld aan:

- overlijden van pleegkind, pleeggast, ouder of pleegzorger;
- ernstig ongeval waarbij het pleegkind of de pleeggast betrokken is;
- dringende opname in het ziekenhuis;
- verontrustende verdwijning of weglopen van de minderjarige;
- zware conflictsituaties of agressie tussen pleegkind, pleeggast, ouder, pleegzorger;
- onverwachte ernstige problemen bij de contacten en bezoekregelingen;
- niet terugbrengen van een kind door de ouder in een onrustwekkende situatie;
- strafbare feiten waarbij de minderjarige betrokken is en opgepakt wordt door de politie;
- dreigende zelfdoding;
- seksueel geweld waarvan je pleegkind of pleeggast het slachtoffer is.

Bedreiging of noodsituatie

Probeer de situatie zo goed mogelijk in te schatten en vraag eventueel hulp of ondersteuning van iemand uit je directe omgeving. Weet dat je zelf de beslissingen mag nemen die op dat moment noodzakelijk zijn.

Moet er onmiddellijk (medische) hulp komen of word je ernstig bedreigd?

- Bij dringende, medische hulp contacteer je de huisarts (van wacht). Het telefoonnummer van de dokter van wacht vind je op het internet of bel het nummer 1733. De huisarts (van wacht) kan de situatie mee beoordelen en je eventueel doorverwijzen naar meer gespecialiseerde hulp zoals een ziekenhuis.
  Is de situatie zo dringend dat er geen tijd meer is om eerst een huisarts te raadplegen, ga dan rechtstreeks naar de spoeddienst van het dichtstbijzijnde ziekenhuis of bel een ziekenwagen.

- Bij agressie, bedreigende situaties of misdrijven contacteer je de lokale politie of bel je naar het algemeen noodnummer 112. De politie kan snel ter plaatse komen en ingrijpen of voor bescherming zorgen indien nodig.

Is je pleegkind minderjarig? Licht dan zo snel mogelijk de ouder(s) in wanneer er iets ernstigs met hun kind aan de hand is. Dit is het principe maar er kan een verantwoorde reden zijn om dit nog niet te doen of dit niet zélf te doen. Misschien kan de politie de ouders verwittigen?

Verdwijning of weglopen

Wanneer je pleegkind of pleeggast zonder te verwittigen niet op het afgesproken uur thuiskomt, is de kans groot dat je je zorgen gaat maken. Een gouden regel: probeer kalm te blijven en niet te panikeren. Een onrustwekkende verdwijning is geen dagelijks gebeuren maar een grote uitzondering.

We spreken van een onrustwekkende verdwijning wanneer er sprake is van één of meerdere van deze situaties:

- De vermiste is jonger dan 13 jaar.
- De vermiste heeft een lichamelijke of geestelijke beperking of mist de nodige zelfredzaamheid.
- De vermiste is afhankelijk van (onmisbare) medicatie of een medische behandeling.
- Er is op basis van de beschikbare informatie een vermoeden dat de vermiste
  - zich in een levensbedreigende situatie bevindt, of
  - in het gezelschap is van derden die zijn welzijn kunnen bedreigen, of
  - het slachtoffer is van een misdrijf.
- De afwezigheid strookt niet met het normale gedrag.

Is je pleegkind of pleeggast echt weggelopen of vermist? Verwittig dan zo snel mogelijk de politie. Bij gerechtelijke jeugdhulp -opvang via de jeugdrechtbank- moet je dezelfde dag nog aangifte doen bij de politie. Ook bij de verdwijning of het weglopen van een pleegkind of pleeggast die je nog niet goed kent of wanneer je vermoedt dat er iets ernstig aan de hand is, breng je best meteen de politie op de hoogte.

In andere situaties kan je zelf actie ondernemen voordat je aangifte doet bij de politie. Probeer je pleegkind of pleeggast te bereiken via gsm, e-mail, Facebook, Messenger, WhatsApp... Ga na wat hij die dag gedaan heeft (school, sportclub, afspraak...) en contacteer vrienden of personen waar je pleegkind of pleeggast naartoe zou kunnen zijn. De meeste weglopers worden binnen de week gezond en wel teruggevonden (meer dan de helft al na een of twee dagen) of keren op eigen initiatief terug.

Wanneer je aangifte doet bij de politie, zorg dan dat je een goede beschrijving van je pleegkind of pleeggast kunt geven. Informatie zoals leeftijd, kledij, kleur ogen, kapsel, omstandigheden... zijn erg belangrijk. Ook een foto is een pluspunt. Op basis van je aangifte maakt de politie een signalement op en verspreidt die onder de verschillende politiediensten. Zij checken of je pleegkind of pleeggast niet is opgenomen in een ziekenhuis of zich op een politiebureau bevindt. Er kan ook een huiszoeking plaatsvinden om sporen te zoeken die aanwijzen in welke richting gezocht moet worden. Hiervoor is wel een huiszoekingsbevel nodig van de onderzoeksrechter. De politie kan een buurtonderzoek doen of een zoektocht organiseren.

De verdwijning van een minderjarig pleegkind kan je zelf ook melden bij Child Focus. Dit is het Europees centrum voor vermiste en seksueel uitgebuite kinderen. Zij zijn alle dagen 24 uur op 24 uur te bereiken op de volgende noodnummers:

- in België: 116 000, dit nummer is gratis;
- buiten België: +32 2 475 44 99, dit nummer is betalend.

Belangrijk! Je mag geen informatie geven over de voorgeschiedenis en de problematiek van je pleegkind of pleeggast omdat je als pleegzorger gebonden bent aan het beroepsgeheim.

Problemen bij de bezoekregeling

Wanneer het gaat om een gedwongen plaatsing -via de jeugdrechtbank- en je pleegkind wordt niet teruggebracht na een afspraak, bezoek of contact met de ouder(s), dan doe je best aangifte bij de plaatselijke politie. Dit geldt enkel wanneer de ouder(s) je niet verwittigd hebben van een eventuele vertraging en je de situatie voor de minderjarige inschat als onrustwekkend. We adviseren om gemiddeld drie uur te wachten.

Bij ondersteunende pleegzorg hebben de ouders steeds het recht om hun kind mee te nemen, ook al is dat tegen de gemaakte afspraken. Als de ouders volgens jou duidelijk niet in staat zijn om de zorg te dragen voor het kind, bijvoorbeeld omdat de ouder zwaar onder invloed is of het contact met de realiteit verloren is omwille van een psychiatrische ziekte, dan breng je best de politie op de hoogte en laat je een proces-verbaal opmaken.

Ziekenhuisopname

Als pleegzorger ben je de 'opvoedingsverantwoordelijke' van je pleegkind en niet de wettelijke vertegenwoordiger zoals een ouder. Je hebt dus niet de ouderlijke macht en kunt ook niet alleen beslissen over een aantal belangrijke zaken zoals de keuze voor een medische ingreep. Voor elke (niet-dringende) medische ingreep onder narcose of voor een opname in het ziekenhuis moet je de toelating hebben van de ouders van je pleegkind. Je begeleider helpt je om dit in orde te brengen.

Spoedgevallen kunnen natuurlijk onmiddellijk en zonder voorafgaande toelating behandeld worden. Ook in dat geval meld je dit zo snel mogelijk aan ons. Aan de behandelende geneesheer kan je een attest vragen, waarin de hoogdringendheid gemotiveerd wordt.

Onder bepaalde voorwaarden kunnen de medische kosten van een opname in het ziekenhuis vergoed worden. De verblijfskosten in het ziekenhuis zijn verrekend in de kostenvergoeding pleegzorg die je maandelijks ontvangt voor je pleegkind of pleeggast en zijn dus geen bijzondere kosten.

Administratief dossier

Om je administratief dossier volledig en correct samen te stellen, hebben we jouw hulp nodig. Daarom vragen we je om het administratief formulier in te vullen.

Verandert er iets in je gezinssituatie zoals de samenstelling van je gezin, een verhuis, je mailadres, telefoonnummer of bankrekeningnummer? Vergeet dan niet om deze wijzigingen door te geven aan de administratieve dienst van je afdeling.



Pleegzorgattest

Het Pleegzorgdecreet bepaalt dat de opvang van een kind of volwassene in een gezin enkel als pleegzorg erkend wordt als de dienst voor pleegzorg van jouw provincie een pleegzorgattest opmaakt. Hierin verklaart de dienst dat je als pleegzorger erkend bent voor een bepaald pleegkind of -gast.

Wij hebben als pleegzorgdienst dus de opdracht om alle (kandidaat-)pleegzorgers te screenen, in te schatten of zij geschikt zijn als pleeggezin en desgevallend een pleegzorgattest op te maken.

Wij zetten het attest op naam van het pleeggezin. Daarnaast duiden we ook een administratief aanspreekpersoon aan in functie van bv. het uitbetalen van de dagvergoeding. Wij kiezen hiervoor automatisch het gezinshoofd. Is je pleegkind of pleeggast familie? Dan wordt de partner met de familieband de administratieve aanspreekpersoon. Deze pleegzorger krijgt de kostenvergoeding op zijn rekening gestort, maar je kan ook een gezamenlijk rekeningnummer doorgeven. Op vraag van de pleegzorgers kunnen we afwijken van deze administratieve regel. Neem in dat geval contact op met de dienst.

Met het pleegzorgattest kan je zelf naar de dienst bevolking, je ziekenfonds, verzekering... Gebruik altijd een kopie van jouw attest en bewaar het origineel.

Het pleegzorgattest vervalt automatisch wanneer het verblijf van het pleegkind of de pleeggast in je gezin eindigt. Het pleegzorgattest kan worden ingetrokken om zwaarwichtige redenen en na bespreking met de pleegzorgers. De dienst is dan verplicht om je mondeling of schriftelijk mee te delen waarom zij tot deze beslissing gekomen is. Ga je niet akkoord met de intrekking van het pleegzorgattest dan kan je binnen de 30 dagen een herscreening aanvragen bij een dienst voor pleegzorg in een andere provincie. Wij zullen je informeren over deze procedure. Als de andere dienst de oorspronkelijke beslissing herziet, krijg je opnieuw een pleegzorgattest en gebeurt de begeleiding opnieuw door ons. Bevestigt de tweede dienst voor pleegzorg de intrekking van het pleegzorgattest dan kan je bezwaar aantekenen bij de Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers. Je moet binnen 30 kalenderdagen na ontvangst van deze beslissing, via een aangetekend schrijven, een gemotiveerd bezwaarschrift richten aan het secretariaat van de Adviescommissie.

Verzekering

Pleegzorg Provincie Antwerpen verzekert de burgerlijke aansprakelijkheid (familiale verzekering) en lichamelijke ongevallen van je pleegkind of pleeggast. Deze verzekering is aanvullend en kan pas aangesproken worden na tussenkomst van de eigen, familiale verzekering of eventueel de schoolverzekering of de verzekering van de werkgever. Als deze verzekeringsmaatschappijen weigeren tussen te komen, dan vraag je hen om een schriftelijke verklaring. Die verklaring heb je nodig om een schadedossier te openen bij de verzekering van Pleegzorg Provincie Antwerpen.

We raden je sterk aan om een familiale verzekering af te sluiten. Deze verzekering dekt de aansprakelijkheid van je pleegkind bij schade aan derden en beschermt ook jouw 'ouderlijke of toezichthoudende aansprakelijkheid' als pleegzorger. Vraag aan je verzekeraar of de dekking ook geldt wanneer je pleegkind niet officieel bij je inwoont (module ondersteunende pleegzorg).

Verzekering burgerlijke aansprakelijkheid

Deze verzekering van Pleegzorg Provincie Antwerpen waarborgt de burgerlijke aansprakelijkheid van:

- Pleegzorg Provincie Antwerpen;
- de pleegkinderen en -gasten;
- de aansprakelijkheid van pleegzorgers voor activiteiten die te maken hebben met pleegzorg.

Voor de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid geldt een vrijstelling van 100 euro voor materiële schade.

Verzekering lichamelijke ongevallen

Een lichamelijk ongeval is een plotselinge gebeurtenis die een lichamelijk letsel veroorzaakt. Als een pleegkind of pleeggast een lichamelijk ongeval heeft, voorziet de verzekering in:

- een terugbetaling van de medische, heelkundige en farmaceutische kosten, na tegemoetkoming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering;
- de uitkering van een vergoeding bij blijvende invaliditeit;
- een tussenkomst voor tandprothesen, begrafeniskosten en medisch vervoer, d.i. geen volledige terugbetaling.

De verzekering kan van toepassing zijn op ongevallen:

- tijdens schoolactiviteiten van je pleegkind en op weg van en naar school;
- tijdens beroepsactiviteiten van je pleegkind of je pleeggast in dienst van een werkgever, inclusief leercontract, en op weg van en naar het werk;
- tijdens het verblijf van je pleegkind of je pleeggast in je gezin zolang hij aan Pleegzorg Provincie Antwerpen en aan je gezin is toevertrouwd;
- wanneer je pleegkind of je pleeggast weggelopen is uit je gezin.

Belangrijk! Deze verzekering is niet van toepassing wanneer je in het buitenland verblijft. Hiervoor moet je zelf een reisbijstandsverzekering af te sluiten.

Meld alle schadegevallen of ongevallen met je pleegkind of pleeggast zo snel mogelijk aan je begeleider. Je ontvangt dan een aangifteformulier dat door jou, en eventueel door de behandelende arts, moet ingevuld worden. Deze aangifte stuur je ingevuld terug naar Pleegzorg Provincie Antwerpen, Personeelsdienst, Zeutestraat 2A, 2800 Mechelen of via mail naar personeelsdienst@pleegzorgprovincieantwerpen.be.

Financiën

Kostenvergoeding

Als pleegzorger heb je recht op een kostenvergoeding. Dit is een forfaitaire vergoeding voor de dagelijkse uitgaven voor je pleegkind of pleeggast, zoals kleding, voeding, vervoerskosten, (gewone) medische kosten... Deze kostenvergoeding is afhankelijk van de leeftijd van je pleegkind of pleeggast en is gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen.

Wanneer je recht hebt op het Groeipakket voor je pleegkind of je pleeggast ontvang je een lagere kostenvergoeding. Dit is meestal zo bij perspectiefzoekende of -biedende pleegzorg. Bij ondersteunende pleegzorg ontvang je meestal geen Groeipakket voor je pleegkind en ontvang je een hogere kostenvergoeding.

In deze tabel vind je de bedragen van de kostenvergoeding, geïndexeerd vanaf 1 januari 2026:

	Leeftijd pleegkind of -gast	Kostenvergoeding per dag
Recht op het Groeipakket voor pleegzorger *(meestal bij perspectiefzoekende en perspectief-biedende pleegzorg)*	0 t.e.m. 5 jaar	€17,50
	6 t.e.m. 11 jaar	€18,04
	12 t.e.m. 14 jaar	€20,46
	15 t.e.m. 17 jaar	€22,34
	+18 jaar	€24,23 of €9,42*
Geen recht op het Groeipakket voor pleegzorger *(meestal bij ondersteunende pleegzorg)*	0 t.e.m. 11 jaar	€26,11
	12 t.e.m. 17 jaar	€28,20
	+18 jaar	€28,20 of €9,42*

* Voor meerderjarige pleeggasten hangt de kostenvergoeding af van zijn recht op het Groeipakket en eventuele eigen inkomsten. Meer informatie hierover lees je in de rubriek 'kostenvergoeding bij een pleeggast met eigen inkomsten' en het 'financiële systeem voor volwassenen'

Wij betalen de eerste dag van de plaatsing. De dag waarop de plaatsing wordt afgesloten, vergoeden we niet. We betalen de kostenvergoeding een maand later uit, het geld staat op je rekening rond de 20ste van de maand. De kostenvergoeding van de maand januari ontvang je dus rond 20 februari.

We brengen je op de hoogte van iedere indexering via de eerstvolgende nieuwsbrief. Heeft je pleeggast een bewindvoerder, dan informeren wij hem ook.

Kostenvergoeding bij een onderbroken verblijf in het pleeggezin

Als je pleegkind of -gast niet alle dagen van de maand, en enkel tijdens de weekends of enkele dagen per week, in je gezin verblijft -dit is ondersteunende pleegzorg lage frequentie-, vragen wij je om een aanwezigheidslijst van deze dagen bij te houden. Je krijgt deze aanwezigheidslijsten van onze dienst. Je vult de lijst in en stuurt hem voor de 15de van de volgende maand naar Pleegzorg Provincie Antwerpen, Dienst betaling, Zeutestraat 2A, 2800 Mechelen, of naar betaling@pleegzorgprovincieantwerpen.be.

Kostenvergoeding voor meerderjarige pleeggasten

Basisregel

Zolang je pleeggast recht heeft op een Groeipakket, betalen we niet in het financiële systeem voor volwassenen. Als je zelf het Groeipakket ontvangt -dit is meestal zo bij perspectiefzoekende of -biedende pleegzorg-, dan krijg je 24,23 euro. Als je het Groeipakket zelf niet ontvangt -dit is doorgaans het geval bij ondersteunende pleegzorg-, dan krijg je 28,20 euro.

Zodra je pleeggast geen recht heeft op het Groeipakket, betalen we in het financiële systeem voor volwassenen. Meer informatie hierover vind je in de rubriek 'financiële systeem voor volwassenen'.

Uitzondering

Pleeggasten met een beperking die een inkomensvervangende tegemoetkoming ontvangen en toch recht hebben op een Groeipakket, worden wél betaald volgens het 'financiële systeem voor volwassenen'.

Tussen de leeftijd van 18 en 21 jaar wordt enkel het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming als inkomen gerekend. Het bedrag van een eventuele integratietegemoetkoming wordt niet als inkomen beschouwd. Vanaf 21 jaar wordt zowel het bedrag van de integratietegemoetkoming als het bedrag van de inkomensvervangende tegemoetkoming als inkomen in rekening gebracht.

Het financiële systeem voor volwassenen

In het financiële systeem voor volwassenen ontvang je van ons een bedrag van 9,42 euro per dag. Daarnaast betaalt je pleeggast jou een eigen bijdrage van 690,45 euro per maand. Hierop kan een uitzondering gemaakt worden wanneer je pleeggast te weinig inkomsten heeft. Je pleeggast heeft immers recht op 462,99 euro gewaarborgd inkomen per maand. Als je pleeggast na aftrek van dit gewaarborgd inkomen onvoldoende geld heeft om jou het volledige bedrag te betalen, dan passen wij het verschil bij.

Belangrijk! Er is enkel een bijpassing mogelijk als de inkomsten te laag zijn. Als er geen inkomsten zijn, kan er ook niet worden bijgepast.

Een pleeggast die enkel tijdens de weekends of een paar dagen per week in je gezin verblijft en eigen inkomsten heeft, betaalt jou een eigen bijdrage van 22,70 euro per aanwezigheidsdag. Ook hier moet er een gewaarborgd inkomen overblijven van 462,99 euro per maand. Wij passen bij als er een tekort is.

Om de eventuele bijpassing te berekenen, moeten we het inkomen van de pleeggast kennen. Hiervoor stuurt je pleeggast maandelijks het 'bewijs van inkomsten' formulier naar onze dienst betaling. Kan je pleeggast het 'bewijs van inkomsten' niet zelf invullen, dan mag je dit samen in orde brengen. Op dit formulier staat het bedrag van de maandelijkse inkomsten, de datum en de handtekeningen van de pleeggast en de pleegzorger(s). Bij onderbroken verblijf bezorg je ook een ingevulde aanwezigheidslijst.

Omdat we graag tijdig de pleegzorgvergoeding betalen waar je recht op hebt, vragen we je om alles voor de 15de van de volgende maand aan ons te bezorgen, per post naar Pleegzorg Provincie Antwerpen, Dienst betaling, Zeutestraat 2A, 2800 Mechelen of via mail op betaling@pleegzorgprovincieantwerpen.be. Hou ook zelf een kopie bij.

Breng ons tijdig op de hoogte van wijzigingen in de dagbesteding van je pleeggast.

Volgende inkomsten tellen mee: loon, vervangingsinkomen (ziektevergoeding, invaliditeitsvergoeding, werkloosheids- of inschakelingsuitkering, leefloon zonder Groeipakket, pensioen, vergoeding beroepsziekte of arbeidsongeval), inkomensvervangende tegemoetkoming, integratietegemoetkoming zonder Groeipakket, netto huuropbrengsten van gebouwen of gronden, roerende inkomsten berekend op maandbasis, alimentatie ontvangen door pleeggast.

Belangrijk! Wanneer je pleeggast pleegzorg combineert met een dag- of woonopvang door een vergunde zorgaanbieder vanuit het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH), dan zal hij dit extra moeten betalen. Informeer je hierover bij je begeleider.

Forfaitair zorgzwaartebudget

Het forfaitair zorgzwaartebudget voorziet een extra financieel steuntje in de rug voor pleeggezinnen die een minderjarige of volwassene opvangen met een 'verhoogde zorgzwaarte'.

De forfaitaire zorgzwaartevergoeding bedraagt 5,20 euro per dag en kan bij alle pleegzorgmodules toegekend worden behalve tijdens een crisisopvang en bij ondersteunende pleegzorg die minder dan drie maanden duurt.

De toekenning ervan gebeurt op basis van twee elementen:

1. de graad van zorgbehoevendheid van het pleegkind of de pleeggast
   Dit kan aangevraagd worden in volgende gevallen:
   - De minderjarige heeft recht op zorgtoeslag.
   - De volwassene heeft recht op een integratietegemoetkoming.
   - Het pleegkind of de pleeggast is -door zware ziekte, psychische kwetsbaarheid, gedragsemotionele problematiek of beperking- volledig en blijvend zorgafhankelijk voor de activiteiten van het dagelijks leven.
   - De pleegzorger wordt betaald met een deel van de persoonsvolgende financiering of het persoonlijk assistentiebudget voor andere zorgtaken.
   - Er is sprake van pleegzorg in het kader van Partners in Parenting.

   In deze situaties betalen wij de zorgzwaartevergoeding uit tot het einde van de pleegzorg en nadat je het noodzakelijke attest bezorgt aan onze dienst.

2. het extra engagement van de pleegzorgers door een verhoogde zorgvraag van het pleegkind of de pleeggast
   Enkele voorbeelden: de pleegzorger moet zijn arbeidsduur verminderen omwille van de noodzakelijke extra zorg voor het pleegkind of de pleeggast; de pleegzorger moet het pleegkind of de pleeggast gemiddeld minimaal twee keer per week buitenshuis vergezellen voor kine, logopedie, psychotherapie, ziekenhuisbezoek, begeleid bezoek aan ouders... Bij de beoordeling van dit extra engagement moet er op meerdere elementen een positieve score zijn.



In deze situaties wordt de zorgzwaartevergoeding toegekend voor een periode van zes maanden, deze periode kan verlengd worden.

De afspraken over het bedrag van het forfaitaire zorgzwaartebudget en de criteria zijn tussen de vijf provinciale diensten voor pleegzorg bepaald maar kunnen wijzigen.

Het is de pleegzorgbegeleider die, in overleg met de pleegzorgers, de aanvraag voor de toekenning van een zorgzwaartebudget doet. De aanvraag wordt op het team besproken en, bij een positief advies, bezorgd aan het team betaling en registratie.

Zak- en spaargeld

In de kostenvergoeding die je ontvangt, is ook het zakgeld voor je pleegkind of pleeggast inbegrepen. Als pleegzorger mag je zelf beslissen hoeveel en hoe vaak je zakgeld geeft. Overleg met de ouders hierover kan belangrijk zijn, zeker bij ondersteunende pleegzorg.

Verblijft je pleegkind of pleeggast voor een langere periode in je gezin, dan willen we je aanmoedigen om een deel van de kostenvergoeding te sparen met het oog op de toekomst van je pleegkind of pleeggast. Je begeleider bespreekt dit graag met je.

Wil je een rekening voor je pleegkind openen? Bekijk dan even of je deze op jouw naam zet of die van je pleegkind. Hou bij je beslissing rekening met het feit dat ouders automatisch toegang hebben tot een rekening op naam van hun minderjarig kind.

Voordelen

Pleegzorgverlof

Je hebt als pleegzorger met een arbeidscontract recht op zes dagen pleegzorgverlof per jaar.

Dit recht op pleegzorgverlof is gekoppeld aan een aantal voorwaarden. Dit zijn de belangrijkste:

- Het recht geldt per gezin, niet per pleegzorger.
  - Als beide pleegzorgers werken, moet dit pleegzorgverlof dus onder beide verdeeld worden.
  - Voor de personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs en van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde psycho-medisch-sociale centra kan -als twee personeelsleden uit hetzelfde pleeggezin allebei aangesteld zijn als pleegzorgers- maar één van hen van het pleegzorgverlof opnemen.
- Het recht geldt per gezin, niet per pleegkind. Pleegzorgers die zorg dragen voor twee of meer pleegkinderen, hebben ook recht op maximum zes dagen pleegzorgverlof per jaar in totaal.
- Het pleegzorgverlof geldt voor werknemers met een arbeidsovereenkomst. Ook federale ambtenaren, statutaire en contractuele Vlaamse ambtenaren en Vlaams onderwijspersoneel -vastbenoemd, tijdelijk aangesteld of tot de proeftijd toegelaten- hebben recht op pleegzorgverlof. Informeer sowieso bij je werkgever welke arbeidsvoorwaarden hierover in jouw contract zijn opgenomen.
- Momenteel bestaat er geen pleegzorgverlof voor zelfstandigen.
- Elke verlofaanvraag moet ingediend worden bij de werkgever en moet rechtstreeks te maken hebben met je engagement als pleegzorger.
- Het recht op pleegzorgverlof geldt alleen als je aan je werkgever het pleegzorgattest bezorgt dat bevestigt dat je pleegzorger bent. Wanneer je werkgever dat vraagt, moet je ook een bewijs leveren van de gebeurtenis die je afwezigheid op het werk rechtvaardigt. Op jouw vraag maken wij zo'n attest voor pleegzorgverlof voor jou. Vraag hier dus zeker naar als nodig.
- Omstandigheden waarvoor al ander verlof voorzien wordt, bv. betaald klein verlof of verlof om dwingende redenen - 'sociaal verlof'- in geval van ziekte, ongeval of hospitalisatie, komen niet in aanmerking voor pleegzorgverlof.
- Pleegzorgverlof is bedoeld voor jouw aanwezigheid op een zitting van de jeugdrechtbank, contact met de ouders of belangrijke derden en contact met onze dienst.
- Pleegzorgverlof kan – mits een attest van de dienst – ook ingezet worden voor bv. deelname aan een overleg over het pleegkind, deelname aan een vorming voor pleegzorgers, vervoer van het pleegkind naar therapie of onderzoek... Bespreek deze omstandigheden met je begeleider.
- Je kan dit verlof alleen in volle dagen opnemen.
- Je werkgever betaalt je niet voor deze dagen. Je kan een aanvraag indienen bij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) om een forfaitaire vergoeding te bekomen. Deze vergoeding bedraagt 150,17 euro per afwezigheidsdag, ongeacht het bedrag van je loon. Deze aanvraag voor financiële tussenkomst kan via jouw elektronische identiteitskaart, via een token of eventueel met een aangetekend schrijven zodat je bewijs hebt van je aanvraag als nodig.

Voor meer informatie over het pleegzorgverlof kan je terecht in elk RVA-kantoor of op hun website www.rva.be onder de term 'verlof voor pleegzorgen'. Je kan er ook alle nodige documenten downloaden.

Opvangverlof

Ambtenaren van de federale overheid -contractuelen, mandaathouders, stagiaires, statutairen- hebben recht op betaald opvangverlof wanneer er een pleegkind in het gezin komt. Voor een kind jonger dan 3 jaar duurt het verlof ten hoogste zes weken, in de andere gevallen ten hoogste vier. De maximumduur van het opvangverlof wordt verdubbeld wanneer je pleegkind een handicap heeft. Het recht op opvangverlof geldt enkel wanneer het pleegkind door de jeugdrechter geplaatst wordt, niet bij een vrijwillige opvang. Het opvangverlof wordt verminderd met het aantal werkdagen pleegzorgverlof die al opgenomen werden in hetzelfde jaar voor hetzelfde kind. Meer info vind je op www.bosa.belgium.be via de zoekterm 'opvangverlof'.

Zorgkrediet

Pleegzorgers die bij de Vlaamse overheid werken, kunnen zorgkrediet voor hun pleegkind (tot en met 12 jaar) aanvragen. Dit is te vergelijken met ouderschapsverlof. Je kunt zorgkrediet opnemen in periodes van minimum drie maanden en maximum twaalf maanden. Wat het stelsel inhoudt, lees je op www.vlaanderen.be/vlaams-zorgkrediet/wie-komt-in-aanmerking-voor-vlaams-zorgkrediet.

Klein verlet of omstandigheidsverlof

Als werknemer heb je voor bepaalde gebeurtenissen het recht om afwezig te blijven van je werk. Wanneer een pleegkind of pleeggast overlijdt, hebben pleegzorgers in kortdurende pleegzorg (korter dan zes maanden) recht op één dag klein verlet, die kan opgenomen worden op de dag van de begrafenis of afscheidsplechtigheid. Pleegzorgers in langdurige pleegzorg vinden meer informatie over de regeling rond klein verlet in het tweede deel van deze gids.

Kinderopvang voor baby's en peuter

Als pleegzorger geniet je voorrang in de inkomensgerelateerde kinderopvang voor baby's of kleuters in een kinderdagverblijf dat erkend en gesubsidieerd is door Kind en Gezin. Daar betaal je bovendien het laagste tarief ongeacht je inkomen. In 2025 bedraagt dit tarief 2,04 euro per dag.

Wat moet je doen om het laagste tarief te krijgen?

- Je meldt je aan via de website kinderopvang van Kind en Gezin, www.kindengezin.be/nl/thema/kinderopvang-en-naar-school , en berekent via de vooropgestelde procedure het tarief dat je normaal gezien zou betalen.
- Je duidt op de site aan dat het om een pleegkind gaat.
- Op basis hiervan krijg je de minimale bijdrage toegekend.
- Je hoeft geen bewijsstukken in te leveren, je hebt als pleegzorger wel de eindverantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat je bij controle kan bewijzen dat je pleegzorger bent. Dat kan je doen via een kopie van het Pleegzorgattest voor het pleegkind waarvoor je het laagste tarief vraagt.
- Je krijgt een attest inkomenstarief en bezorgt dit aan de opvang.

Korting (openbaar) vervoer voor personen met een beperking

Personen met een beperking kunnen een beroep doen op een aantal specifieke voordelen bij het openbaar vervoer. Ze hebben recht op voordeelkaarten zoals de kaart 'verhoogde tegemoetkoming' en de 'nationale verminderingskaart openbaar vervoer'.

NMBS

Wanneer volwassenen met een beperking met de trein reizen, kunnen ze bij de NMBS terecht voor de kaart 'kosteloze begeleider' en de 'voorrangskaart voor een zitplaats'. Er bestaan ook specifieke onthaalmogelijkheden in de stations. Personen met een visuele beperking rijden gratis met de trein. Alle informatie vind je op www.nmbs.be via de zoekterm 'reizigers met beperkte mobiliteit'.

De Lijn

De Lijn biedt onder meer een gratis abonnement aan en je kan ook hier gebruik maken van de kaart 'kosteloze begeleider'. Alle informatie vind je op www.delijn.be via de zoekterm 'personen met beperking of begeleider'.

VDAB

Wanneer volwassenen met een beperking zelf van en naar het werk rijden met hun eigen auto of met een taxi kunnen ze een tussenkomst in de onkosten krijgen. Meer informatie hierover vind je bij de VDAB-diensten voor personen met een beperking of op www.vdab.be via de zoekterm 'terugbetaling verplaatsingskosten'.

Parkeerkaart

Met de parkeerkaart voor personen met een beperking kan je parkeren op speciaal daarvoor gereserveerde plaatsen. Deze kaart geeft in sommige gemeenten recht op gratis parkeren en op onbeperkt parkeren in de blauwe zone.

Naast deze voordelen rond mobiliteit en vervoer hebben personen met een beperking ook nog recht op een aantal andere vormen van ondersteuning. Ze kunnen onder meer juridische of medische ondersteuning vragen. Op de website //handicap.belgium.be/nl van de federale overheidsdienst sociale zekerheid vind je heel wat info terug over personen met een beperking.

Korting op sport- en vakantieaanbod voor pleegkinderen en pleeggasten

Sommige jeugdorganisaties, sportkampen... geven korting aan pleegkinderen en pleeggasten. Vraag aan de organisatie of zij een korting geven voor je je inschrijft of contacteer je begeleider. Wij krijgen jaarlijks een aanbod van organisaties zoals bijvoorbeeld Sporta, Idee Kids, Koning Kevin en de Antwerpse sportweken. Pleegzorgers ontvangen dit aanbod onder meer via onze digitale nieuwsbrief.

Iedereen verdient vakantie

Heb je als pleegzorger een laag inkomen, ben je in schuldbemiddeling of geniet je van de verhoogde tegemoetkoming of het kansentarief van de UiTPAS? Dan kom je misschien in aanmerking om dankzij 'Iedereen Verdient Vakantie' voordelig op uitstap of op vakantie te gaan. Het volledige aanbod van uitstappen en vakanties die je kan boeken, vind je op de website www.iedereenverdientvakantie.be.

Je kan op deze website via een test berekenen of je in aanmerking komt. Als je recht hebt op korting, kan je je registreren via onze afdelingsadministratie. Na registratie ga je zelf aan de slag.

Naast het aanbod van 'Iedereen Verdient Vakantie' bieden heel wat steden en gemeenten een laagdrempelig en betaalbaar vrijetijdsaanbod aan, vaak met kortingen zoals bv. de UiTPAS. Je kan hiervoor contact opnemen met het onthaal van je stad of gemeente.

Extra

Pleegzorg in de perspectiefzoekende of -biedende module geeft recht op enkele bijkomende voordelen, zoals bijvoorbeeld pleegouderverlof. Deze informatie vind je verderop in deel twee van deze gids.



Vakantie

Wanneer je op vakantie wil gaan met je minderjarige pleegkind is het belangrijk om de ouders en onze dienst vooraf op de hoogte te brengen. Voor alle vakanties in het buitenland en sommige vakanties in het binnenland is een schriftelijke toestemming nodig van de ouders of de jeugdrechter. Doe je aanvraag dus op tijd.

Spontaan logeren

Je pleegkind logeert spontaan bij vriendjes of bij familie of netwerk van jou of van de ouders. Dit wordt gezien als onderdeel van het gewone gezinsleven. Er is geen schriftelijke toestemming nodig van de ouders of de jeugdrechter. Het thema logeren komt aan bod in het pleegzorgplan. Dit blijft een begeleidingsitem dat telkens met jou en de ouders besproken wordt.

Als het logeren iets structureel wordt, moet dit besproken worden met de dienst en is de toestemming van de ouders en/of de jeugdrechter wel aangewezen.

Vakanties of verblijf in het binnenland

Je pleegkind gaat op vakantie met jou, de school, de jeugdbeweging of een vereniging.

- Hiervoor is geen schriftelijke toestemming nodig van de ouders of de jeugdrechter, deze vakanties worden beschouwd als onderdeel van het gewone gezinsleven.
- Breng onze dienst wel op de hoogte.
- Verandert de bezoekregeling door de vakantie? Neem dan contact op met je begeleider en overleg met de ouders.

Je pleegkind gaat met iemand op vakantie zonder jou, de school, jeugdbeweging of vereniging erbij. Je pleegkind gaat bijvoorbeeld op reis met een tante, met een vriend(in) en zijn of haar ouders of trekt er zelfstandig op uit met een vriend(in).

- Hiervoor is schriftelijke toestemming nodig van de ouders of de jeugdrechter omdat je je pleegkind aan iemand anders toevertrouwt.
- Laat het formulier vakantietoestemming door de ouders of voogd ondertekenen. De ouders mogen ook zelf een brief of mail schrijven. Is dit niet mogelijk, neem dan contact op met je begeleider of de administratie van je afdeling.
- Moet je toestemming vragen aan de jeugdrechter? Bezorg ons het formulier vakantietoestemming ten laatste drie weken voor het vertrek. Wij zorgen voor een toestemming van de jeugdrechter.

Vakanties of verblijf in het buitenland

Je hebt altijd toestemming van de ouders of jeugdrechter nodig wanneer je pleegkind naar het buitenland gaat. Dit wordt vooral gecontroleerd wanneer je buiten het Schengengebied reist.

- Laat het meertalige formulier vakantietoestemming ouders door de ouders of voogd invullen en ondertekenen. Is dit niet mogelijk, neem dan minimum zes weken voor je vertrek contact op met je begeleider of de administratie van je afdeling.
- Moet je toestemming vragen aan de jeugdrechter? Bezorg ons het formulier vakantietoestemming voor de jeugdrechter ten laatste een maand voor het vertrek. Wij zorgen voor een toestemming van de jeugdrechter.

Naast de toestemming van de ouders, voogd of jeugdrechter heeft een minderjarige nog andere documenten nodig om te kunnen reizen.

Identiteitsdocumenten

Minderjarigen hebben voor het buitenland altijd een eigen identiteitsbewijs met foto nodig:

- -12-jarigen: Kids-ID;
- +12-jarigen: elektronische identiteitskaart (E-ID) of paspoort;
- kinderen met een niet-Belgische nationaliteit: elektronische vreemdelingenkaart, paspoort of ander identiteitsbewijs.

Deze documenten moeten meestal nog drie maanden geldig zijn na de datum van de terugreis.

Belangrijk! Voor kinderen zonder verblijfsstatuut of papieren, is een buitenlandse vakantie in principe niet mogelijk. Zij lopen het risico om niet naar België te kunnen terugkeren. Neem contact op met je begeleider om de mogelijkheden te bekijken.

Andere reisdocumenten

Vraag bij de ambassade of het consulaat van het land van bestemming of er bijkomende documenten nodig zijn, bijvoorbeeld een internationaal paspoort of een visum. Dit kan je ook navragen bij het reisagentschap of de luchtvaartmaatschappij. Voor meer info kan je terecht op www.diplomatie.belgium.be/nl. Voor kinderen die de Belgische nationaliteit niet hebben, kunnen er bijkomende voorwaarden zijn.

Een Europese verzekeringskaart heb je nodig voor de eventuele medische kosten en repatriëring vanuit het buitenland. Buiten Europa, of als deze kosten niet verzekerd zijn via het ziekenfonds, kan je een extra reisverzekering afsluiten. De ongevallenverzekering die onze dienst heeft voor pleegkinderen en pleegzorgers is namelijk niet geldig in het buitenland.

Denk ook aan bijkomende reisdocumenten die nuttig kunnen zijn bij controle aan de grens, bijvoorbeeld een kopie van het pleegzorgattest of een attest van gezinssamenstelling dat aantoont dat het pleegkind bij jou gedomicilieerd is.

Vakantie in het Schengengebied

Drieëntwintig landen van de Europese Unie en vier niet-lidstaten hebben in een overeenkomst vastgelegd dat ze geen personencontrole meer doen aan hun gemeenschappelijke grenzen. In de praktijk wordt er aan deze grenzen niet, of minimaal, gecontroleerd.

De in totaal zevenentwintig landen die zich bij dit verdrag hebben aangesloten, noemen we de Schengenlanden. Dit zijn België, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, IJsland, Zweden en Zwitserland.

Bulgarije, Cyprus en Roemenië zijn EU-landen, zij zullen echter pas op een later tijdstip het Schengenakkoord volledig toepassen.

Belangrijk! Ierland en het Verenigd Koninkrijk behoren niet tot het Schengengebied. Hier is dus wel een grenscontrole voorzien, zelfs voor een daguitstap over de grens.

Kids-ID

Een Kids-ID is een elektronische identiteitskaart voor Belgische kinderen van 0 tot 12 jaar. Zij zorgt ervoor dat kinderen veilig en snel geïdentificeerd kunnen worden. Wanneer je met je pleegkind op vakantie gaat naar het buitenland heb je een Kids-ID nodig. De wachttijd voor de aanmaak van een Kids-ID verschilt per gemeente. Vraag het dus tijdig aan bij je gemeente als je pleegkind er nog geen heeft.

Een Kids-ID is drie jaar geldig. Je krijgt geen oproepingsbrief om de kaart te vervangen, je moet zelf de vervaldatum in het oog houden.

Voor landen waar het Kids-ID niet erkend wordt, moet je pleegkind een reispaspoort hebben. Doe voor elke reis naar het buitenland dus navraag bij je reisbureau of bij je gemeente over de nodige identiteitsbewijzen.

Bij ondersteunende pleegzorg zijn het de ouders die een Kids-ID moeten aanvragen bij de gemeente. Zij bezorgen hem aan de pleegzorgers. De overheid staat toe aan de gemeenten om een Kids-ID af te leveren aan pleegzorgers bij wie het pleegkind gedomicilieerd is. Je pleegkind moet zelf bij de aanvraag aanwezig zijn. Bij de aanvraag moet je het volgende meebrengen:

- het pleegzorgattest;
- een recente, scherpe pasfoto van je pleegkind in kleur;
- eventueel de oude Kids-ID van je pleegkind.

De prijs van een Kids-ID kan verschillen per gemeente want iedere gemeente heeft het recht om een extra gemeentetaks te heffen. Als de gemeente weigert de Kids-ID af te leveren, vraag dan dat men vanuit de gemeente contact opneemt met:

Federale overheidsdienst binnenlandse zaken
Dienst bevolking en identiteitskaarten
Park Atrium Koloniënstraat 11, 1000 Brussel
02 518 23 06
www.ibz.be/nl/instellingen-en-bevolking

Samenvatting

Wat neem je mee op vakantie naar het buitenland?

- Kids-ID voor -12j, E-ID voor +12j of een identiteitsbewijs met foto voor niet-Belgische pleegkinderen;
- Europese verzekeringskaart van het ziekenfonds voor medische kosten of een extra reis- en bijstandsverzekering;
- een schriftelijke, meertalige toestemming van de vakantieaanvraag voor pleegkinderen onder toezicht van de jeugdrechter;
- een schriftelijke, meertalige toestemming van de ouder(s) voor andere pleegkinderen;
- een kopie van je pleegzorgattest;
- eventueel een attest van gezinssamenstelling wanneer je pleegkind bij jou gedomicilieerd is.



Meerderjarigheid

Voorbereiding op meerderjarigheid

Wanneer je pleegkind bijna meerderjarig wordt, willen we dit samen met jou en je pleegkind tijdig en zo goed mogelijk voorbereiden. Het is immers erg belangrijk dat je pleegkind niet alleen komt te staan in zijn weg naar zelfstandigheid.

Vanaf 16 jaar maken we jaarlijks een groeiplan. Vanaf 18 jaar wordt dit een ondersteuningsplan waarbij we niet alleen met de jongere werken maar ook met alle betrokkenen, bijvoorbeeld ouders, pleegzorgers, sleutelfiguren in zijn persoonlijk netwerk en betrokken hulpverlening. Zo proberen we duidelijk te krijgen wat de jongere wil, kan en nodig heeft, hoe hij zijn toekomst ziet en wat de rol van het pleeggezin hierbij kan zijn. We brengen samen in kaart wat de mogelijkheden zijn.

Als het pleegkind in overleg met jou ervoor kiest om geen verdere jeugdhulp aan te vragen, eindigt de officiële opvang in je gezin bij de meerderjarigheid, dit is op de dag dat je pleegkind 18 jaar wordt. De begeleiding en de vergoedingen worden vanaf dat moment stopgezet, ook als je pleegkind in je gezin blijft wonen.

Een andere mogelijkheid is het aanvragen van voortgezette jeugdhulp. Dit kan een verlenging van pleegzorg zijn of een andere vorm van jeugdhulp. Jongeren tussen 18 en 25 jaar kunnen dus vragen om in pleegzorg te blijven. Belangrijk is wel dat de aanvraag goed gemotiveerd wordt. De volgende criteria worden hierbij bekeken:

- de huidige situatie van je pleegkind: studeren of werken?
- de reden voor de aanvraag: problematiek, mate van zelfstandigheid, beïnvloedbaarheid, rol van het pleeggezin...?
- de motivatie van je pleegkind: wil je pleegkind zelf verder een beroep doen op pleegzorg?
- de begeleidingsnood: waarvoor wil je nog een beroep doen op begeleiding van pleegzorg?

Ook als de opvang beëindigd werd, kan je pleegkind samen met jou tot de leeftijd van 25 jaar vragen om pleegzorg in jouw gezin opnieuw op te starten.

Voortgezette jeugdhulp aanvragen

Als je ondersteunende pleegzorg wil aanvragen, dan legt jouw pleegzorgbegeleider de vraag vanuit de voorbereidingen van het ondersteuningsplan voor aan het team van onze dienst.

Vraag je een langer verblijf aan binnen perspectiefbiedende pleegzorg, dan dient jouw begeleider samen met jou een aanvraag in bij de intersectorale toegangspoort. Deze aanvraag gebeurt ongeveer drie maanden voor de meerderjarigheid. Als de goedkeuring in orde is, lopen de begeleiding en de vergoedingen gewoon verder.

Leefloon

Wanneer je pleegkind meerderjarig is geworden en geen verdere begeleiding in pleegzorg wenst, kan het naar het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn (OCMW) gaan voor een leefloon wanneer het geen, of onvoldoende, inkomsten heeft én onder bepaalde voorwaarden. Dit kan ook wanneer je pleegkind verder in je gezin blijft wonen. Het OCMW onderzoekt of je hier recht op hebt.

Naast leefloon zijn er nog andere financiële ondersteuningsbronnen als jongeren meerderjarig worden. Spreek hierover met je begeleider, die samen met jou die verschillende mogelijkheden bekijkt.

Bewindvoering

Wordt je pleegkind meerderjarig en heeft het hulp nodig bij het beheren van geld, dan kan je een bewindvoerder aanstellen die hierbij helpt.

Volwassenen met een beperking of een psychiatrische problematiek

Volwassenen met een beperking of psychiatrische problematiek kunnen na de meerderjarigheid in pleegzorg blijven. Zij hebben enkel een attest van de arts nodig of een multidisciplinair verslag, ondertekend door de arts, bv. PEC-dossier.

Goed om weten

Tot 1 januari 2014 spaarde de Vlaamse overheid voor pleegkinderen in de 'bijzondere jeugdzorg' maandelijks een vast bedrag. Hiervoor opende de overheid een spaarrekening op hun naam bij PNB Paribas Fortis.

Is je pleegkind al van voor die periode in pleegzorg, dan kan het – eens 18 jaar – met zijn identiteitskaart naar eender welk filiaal van PNB Paribas Fortis gaan om de spaarrekening op te vragen.

Einde van een pleegzorgsituatie

Meestal komt het einde van een pleegzorgsituatie niet onverwacht of plots maar gebeurt het vertrek in overleg en volgens vooraf vastgelegde afspraken. Alle betrokkenen hebben dan genoeg tijd om samen te regelen wat nodig is. Jammer genoeg worden sommige pleegzorgsituaties voortijdig beëindigd omdat het verblijf niet verloopt zoals gewenst voor één of meerdere partijen. Dat is voor alle betrokkenen erg moeilijk en emotioneel. Maar op welke manier een opvang ook eindigt, we gaan ervan uit dat je pleegkind of pleeggast al zijn persoonlijke spullen met zich mee kan nemen.

Je pleegzorgbegeleider maakt voor iedere beëindiging een eindverslag op waarin staat waarom je pleegkind of -gast je gezin verlaat en wat de verdere toekomstperspectieven zijn.

Pleegkinderen, pleeggasten en pleegzorgers hebben recht op nazorg, ook na het einde van de begeleiding. Dat betekent dat je tot zes maanden na het afsluiten van het pleegzorgdossier terecht kan bij je pleegzorgbegeleider met vragen of onduidelijkheden.

Bij perspectiefzoekende of -biedende pleegzorg zijn ook een aantal administratieve veranderingen nodig. Hierover vind je meer informatie in het tweede deel van deze gids.



Vertrouwenspersoon voor opvoedingsverantwoordelijken

Als pleegzorger is het niet altijd gemakkelijk om de stappen binnen de jeugdhulp alleen te zetten. Soms wil je graag dat iemand je bijstaat, je begeleidt tijdens gesprekken met hulpverlening... Dat kan, want ook jij hebt recht op bijstand door een vertrouwenspersoon. Dat is zo bepaald in het decreet 'Integrale jeugdhulp'.

Je kunt je laten bijstaan door een vertrouwenspersoon die:

- meerderjarig is;
- niet betrokken is bij de jeugdhulpverlening;
- beschikt over een uittreksel uit het strafregister model 2;
- niet de vertrouwenspersoon is van je pleegkind of pleeggast.

Jouw vertrouwenspersoon moet zich bij elke gelegenheid als vertrouwenspersoon bekend maken. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan, kan de jeugdhulpverlener de bijstand van de vertrouwenspersoon niet weigeren.

Je vertrouwenspersoon kan je bijstaan in alle contacten met de jeugdhulp. Hij kan je ook bijstaan bij de inzage in het dossier.

Belangrijk! Ook een vertrouwenspersoon heeft geheimhoudingsplicht. Vertrouwelijke informatie die hij verneemt als vertrouwenspersoon, kan hij dus niet zomaar bespreken met derden.

Participatie

Pleegzorgers die graag, samen met andere pleegzorgers, thema's bespreken die belangrijk zijn voor pleegzorg of die ideeën hebben om pleegzorg te verbeteren, zijn heel welkom in onze pleegouderraad. Een aantal enthousiaste pleegzorgers komt ongeveer vier keer per jaar samen om thema's te bespreken die zij zelf aan bod willen laten komen of die pleegzorg graag met hen bespreekt.

Enkele leden van de pleegouderraad nemen ook deel aan de participatieraad van onze organisatie. In deze adviesraad gaan pleegzorgers, ouders, pleeggasten en pleegkinderen drie keer per jaar in gesprek met elkaar en met onze dienst.

Naast de pleegouder- en participatieraad zijn ook de oudergroep, de jongerenwerking en de pleeggastengroep een belangrijk deel van onze participatiewerking. Al deze groepen komen regelmatig samen.

Laat je begeleider zeker weten als je interesse hebt in onze participatiewerking.

Omdat pleegzorg in allerlei vormen bestaat, bieden we naast de inhoudelijke ontmoetingen van de pleegouderraad nog heel wat activiteiten voor pleegzorgers aan:

- pleeggezinnendag: een gezellige dag voor pleegzorgers en (pleeg)kinderen met toffe activiteiten voor alle leeftijden;
- ontmoetingsmomenten voor:
  - pleegzorgers: pleeggezinnen wisselen ervaringen uit, luisteren naar elkaar en ondersteunen elkaar;
  - grootouders en pleeggezinnen uit de familiale context: een bijeenkomst van grootouders in pleegzorg en pleeggezinnen die een kind uit eigen familie opvangen in hun gezin;
  - pleegzorgers die een thuis bieden aan een niet-begeleide minderjarige vreemdeling (NBMV);
  - pleegzorgers die hun broer of zus opvangen;
  - crisispleeggezinnen in de provincie Antwerpen.

Je kan ook deelnemen aan de dialoogdagen die onze partnerorganisatie, Pleegzorg Vlaanderen, enkele keren per jaar organiseert.

Klachten

Binnen pleegzorg is een goede samenwerking erg belangrijk. Toch kunnen er gaandeweg meningsverschillen of misverstanden opduiken. Of raak je ontevreden over onze manier van werken. Op die momenten is het belangrijk dat je weet wat je kunt doen en bij wie je terecht kunt.

Wat kan je doen als je ontevreden bent?

Wat het onderwerp van je ontevredenheid ook is, probeer dit altijd eerst met je begeleider of contactpersoon te bespreken. Soms volstaat een goed gesprek om tot een oplossing te komen.

Geraak je er met je begeleider of contactpersoon niet uit, dan kun je een verantwoordelijke betrekken bij je ontevredenheid of klacht. Op dat moment start onze klachtenprocedure.

De contactgegevens van de afdelingsverantwoordelijke vind je vooraan in deze gids. Je kan hem bereiken via mail, brief of telefoon. Je kunt ook langsgaan op de afdeling of ons contacteren via de website.

Hoe verloopt de klachtenprocedure?

Binnen de veertien dagen na ontvangst van je klacht wordt een klachtbehandelaar aangesteld die contact met je opneemt om te luisteren naar je klacht. Je maakt samen afspraken over het vervolg en je ontvangt deze afspraken via mail of brief.

De klachtbehandelaar onderzoekt daarna je klacht met alle betrokkenen en houdt jou op de hoogte.

Maken jullie op dat moment geen vooruitgang meer, dan kan de klachtbehandelaar of jijzelf vragen dat de directie de klacht mee opvolgt. Je kan de directie bereiken via 015 44 00 60 of via info@pleegzorgprovincieantwerpen.be.

Jij of de klachtbehandelaar kunnen ook gratis bemiddeling aanvragen wanneer jullie er samen niet uitkomen. Dat kan via www.jeugdhulp.be/aanbod/jeugdhulp-zonder-breuken/bemiddeling.

Ter afronding van de klacht bespreekt de klachtbehandelaar de gezette stappen en de bevindingen. Je krijgt een schriftelijke samenvatting van het verloop en de uitkomst.

Tijdens de klachtenprocedure kun je je laten bijstaan door een vertrouwenspersoon of steunfiguur (familielid, vriend(in), leerkracht...). Voor meer informatie hierover kun je de klachtbehandelaar contacteren of kun je terecht op www.jeugdhulp.be/themas/vertrouwenspersoon-in-de-jeugdhulp.

We hopen uiteraard dat je tevreden bent over de manier waarop je klacht behandeld werd, en dat we samen verder kunnen. Ben je nadien nog steeds ontevreden over de manier waarop je klacht door ons is behandeld, dan kan je terecht bij het Opgroeipunt van het Agentschap Opgroeien voor jongeren en volwassenen in pleegzorg, ouders, pleegzorgers en voor iedereen met vragen over de hulpverlening:

078 170 000 op elke werkdag van 8 tot 20 uur

Opgroeipunt
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

Contactformulier via opgroeien.be/opgroeipunt

Iedereen kan ook terecht bij de Kinderrechtencommissaris via het gratis nummer 0800 20 808 of via klachten@kinderrechten.be. Ook Awel! luistert naar kinderen en jongeren die het nodig hebben via www.awel.be of het gratis nummer 102.

Feedback?

Wij vinden het als organisatie belangrijk om van alle betrokkenen -pleegzorgers, ouders, pleegkinderen en pleeggasten- te horen hoe zij de werking van onze organisatie ervaren. Waar ben jij tevreden over? Wat kan beter? Jouw ervaring helpt ons om de kwaliteit van onze dienstverlening te evalueren en waar nodig te verbeteren. Aarzel dus niet om ons feedback te geven. Dat kan via mail, brief, telefoon of via onze website. Je vindt de contactgegevens van je afdeling vooraan in deze gids.



Deel 2
PERSPECTIEFBIEDENDE EN -ZOEKENDE PLEEGZORG

Specifieke administratie

Wanneer je een kind of volwassene met een beperking opvangt binnen de modules perspectiefbiedende of perspectiefzoekende pleegzorg wordt je pleegkind of pleeggast bij jou gedomicilieerd. Dat zorgt voor enkele bijkomende, administratieve taken én geeft je ook enkele extra voordelen en rechten.

We zetten alles even op een rij!

Vonnis en jeugdhulpbeslissing

Als je pleegkind onder toezicht van de jeugdrechtbank staat, krijg je van hen een beschikking of een vonnis. Is enkel de intersectorale toegangspoort betrokken, dan krijg je van hen een jeugdhulpbeslissing. Dit zijn de officiële documenten die deze minderjarige aan jouw gezin toevertrouwen.

Woonplaats

In perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg komt je pleegkind of pleeggast officieel op jouw adres wonen. Je moet de domicilie van je pleegkind of pleeggast dus overbrengen naar jouw adres. Dat doe je bij de dienst bevolking van je gemeente aan de hand van de verklaring van onze dienst of het pleegzorgattest. Mogelijk komt je wijkagent op bezoek om vast te stellen dat je pleegkind of pleeggast ook echt in je gezin verblijft. Het kan enkele weken duren voor de domicilie gewijzigd is dus doe dit zo snel mogelijk.

Schrijf je iemand op jouw adres in met een officieel erkende beperking, dan kun je genieten van een aantal sociale voordelen. Meer informatie over deze voordelen vind je op www.handicap.belgium.be.

Belangrijk! Vergeet ook niet de naam van je pleegkind of je pleeggast op je brievenbus te vermelden. Zo voorkom je dat post voor je pleegkind of pleeggast niet bezorgd wordt.

Ziekenfonds

Je pleegkind wordt als persoon ten laste ingeschreven bij jouw ziekenfonds. Je kan deze inschrijving in orde brengen met een attest van gezinssamenstelling. Dat moet je aanvragen bij de dienst bevolking van je gemeente. Volwassen pleeggasten hebben hun eigen ziekenfonds en behouden hun eigen lidboekje.

Apothekers en ziekenhuizen vragen de elektronische identiteitskaart of Kids-ID van je pleegkind. Via het rijksregisternummer zien ze welk tarief ze moeten aanrekenen. Als je pleegkind niet over een elektronische identiteitskaart beschikt, heeft het een ISI+-kaart nodig. Dit is een digitale of fysieke kaart die in België wordt gebruikt om de verzekerbaarheid bij de sociale zekerheid aan te tonen.

Groeipakket

Aanvraag

Om het Groeipakket aan te vragen voor je pleegkind, hoef je zelf niets te doen. Daar zorgt de administratie van jouw afdeling voor. Wijzigingen in je gezinssituatie (geboorte, huwelijk, overlijden, scheiding...) en wijzigingen in de school- of werksituatie van je pleegkind geef je wel zelf door aan je uitbetaler van het Groeipakket (vroegere kinderbijslagfonds) en aan de administratie van jouw afdeling.

Uitbetaling

Maandelijks ontvang je rechtstreeks van de uitbetaler het verschuldigde Groeipakket van de voorbije maand. Het Groeipakket wordt betaald vanaf de maand volgend op de maand waarin de plaatsing start.

Meer info vind je op www.groeipakket.be.

Wat als er iets misloopt?

Als het langer dan drie maanden duurt vooraleer je het Groeipakket ontvangt voor je pleegkind, dan kan je de administratie van je afdeling hiervan op de hoogte brengen. Op jouw vraag komen wij tussen bij problemen met het opstarten en/of het uitbetalen van het Groeipakket.

Pleegzorgtoeslag

Ieder kind dat sinds 2019 in een pleeggezin woont, heeft recht op een pleegzorgtoeslag. Bij perspectiefbiedende pleegzorg wordt dit bedrag uitbetaald aan jou. Bij perspectiefzoekende pleegzorg gaat de pleegzorgtoeslag naar de ouders.

Statuut voor pleegzorgers

Het statuut voor pleegzorgers geeft duidelijkheid over de rolverdeling tussen pleegzorgers en ouders. Een aantal taken wordt toevertrouwd aan de pleegzorgers, andere beslissingen blijven bij de ouders. Maar ouders en pleegzorgers kunnen er ook onderling voor kiezen dat bepaalde taken of beslissingen naar de pleegzorgers gaan.

Het statuut voor pleegzorgers geldt voor:

- perspectiefzoekende en -biedende pleegzorgsituaties, niet voor ondersteunende pleegzorg;
- minderjarigen, dus niet voor meerderjarige pleeggasten of pleegjongeren;
- zowel vrijwillige plaatsingen als plaatsingen via de jeugdrechtbank.

We zetten enkele belangrijke rechten in de wet op een rij:

Pleegzorgers

- Bij langdurige pleegzorg heb je als pleegzorger 'verblijfsrecht'. Dat betekent dat het pleegkind bij jou woont voor de duur van de jeugdhulpbeslissing.
- Je hebt het recht om dagelijkse beslissingen te nemen voor je pleegkind. Jij kan onder meer beslissen over het uur van bedtijd, een doktersbezoek of gaan spelen bij een vriendje.
- Bij het nemen van beslissingen moet je als pleegzorger rekening houden met de opvoedingsbeginselen die de ouders belangrijk vinden. Dat betekent dat je moet respecteren wat in de afsprakennota daarover is opgenomen.
- In noodsituaties mag en moet je zelf belangrijkere beslissingen nemen voor het pleegkind. Je moet wel zo snel mogelijk de onze dienst contacteren in zo'n situatie.
- Bij een conflict met ouders kan je aan de rechtbank vragen om de knoop door te hakken. Je moet dan wel aantonen dat het niet mogelijk was om goede afspraken met de ouders te maken in overleg met de onze dienst.
- Wanneer een pleegkind langer dan een jaar in je gezin heeft gewoond, heb je als pleegzorger -ook na het beëindigen van de opvang- recht op contact met je pleegkind.

Ouders

- De ouders beslissen over de belangrijke zaken in het leven van hun kind. Daarmee bedoelen we gezondheid, opvoeding, opleiding en godsdienst of levensbeschouwing. Zo moeten zij toestemming geven voor uitzonderlijke, niet-dringende medische ingrepen en kunnen zij beslissen welke godsdienst of opleiding hun kind zal volgen. Ook de mening van het kind is hierbij natuurlijk belangrijk.
- De ouders hebben recht op persoonlijk contact met hun kind als het in een pleeggezin verblijft. Alleen als het niet in het belang van het kind is, kan de rechter de bezoeken (tijdelijk) stopzetten. Hoe het bezoek wordt geregeld, spreken de ouders af met de pleegzorgers en onze dienst. De rechtbank kan ook een uitspraak doen over de contactmomenten met het kind.
- De ouders hebben ook recht op toezicht en informatie over de opvoedingssituatie van hun kind. Dat betekent dat zij mogen weten hoe het gaat met hun kind wanneer het in een pleeggezin woont. Soms verloopt die informatie via de pleegzorgbegeleider, soms via het pleeggezin.
- De ouders mogen bepaalde beslissingen overdragen aan de pleegzorgers, in overleg met onze dienst. Die beslissingen noteren wij in een apart formulier. Daarna maakt de rechter dit formulier officieel.

- Bij een conflict met de pleegzorgers kunnen de ouders aan de rechtbank vragen om de knoop door te hakken. Als zij het niet eens zijn met beslissingen die de pleegzorgers genomen hebben over hun kind, kunnen zij die ook in vraag stellen bij de rechtbank. De rechtbank vraagt dan wel bewijs dat het niet mogelijk was om goede afspraken te maken met de pleegzorgers. Voor ouders een beroep doen op de rechtbank, moet onze dienst bemiddelen om te kijken of een oplossing mogelijk is.

Wil je graag meer weten over het statuut voor pleegzorgers? Dan hebben wij voor jou ook nog onze brochure 'statuut voor pleegzorgers – samen kinderen vleugels geven'. Je vindt hem op www.pleegzorg.be. Je kan de brochure ook aan je begeleider vragen.



Behandelingspleegzorg

De opvang van een pleegkind of pleeggast verloopt niet altijd even makkelijk. Soms maak je als pleeggezin wel eens moeilijkere periodes door. Weet dan dat je er op die momenten niet alleen voor staat. In de eerste plaats kan je hulp vragen aan je begeleider. Dikwijls raakt al veel opgelost door intensievere ondersteuning rond de knelpunten.

Voel je dat extra begeleiding niet volstaat? Heeft je pleegkind of pleeggast een beperking of gedrags- en/of emotionele problemen? Heb je het gevoel vast te zitten, voel je je machteloos, is er voortdurend ruzie of voel je je alleen in de opvoeding of 'het zorgen voor'? Dan is het goed om je extra te laten ondersteunen. Je kan terecht binnen de module behandelingspleegzorg.

Behandelingspleegzorg is een intensieve vorm van ondersteuning die boven op de pleegzorgbegeleiding komt. Concreet betekent dit hulp op maat voor een pleegkind of pleeggast, of een intensieve training of begeleiding van de pleegzorger, ouder of pleeggrootouder. Deze extra vorm van ondersteuning is een dienst die wij gratis aanbieden. Medewerkers binnen het team van behandelingspleegzorg hebben een specifieke opleiding gevolgd om deze extra steun te kunnen bieden. Bij een hulpvraag bekijkt dit team welke ondersteuning het meest aansluit bij jouw situatie. Er bestaan vele vormen van ondersteuning en we kijken per vraag en per situatie steeds samen naar wat het meest passend is. Doorheen het traject proberen we ook goed af te stemmen met jou en je pleegzorgbegeleider. Naast trajecten op jouw, of jullie, maat kan je ook aansluiten bij ons groepsaanbod. Binnen deze groepen kom je samen met anderen in eenzelfde situatie. Zo is er bijvoorbeeld een groep voor grootouders die pleegzorger werden, een groep voor pleegkinderen, een groep voor pleegzorgers die antwoorden zoeken in het omgaan met de rugzak van hun pleegkind.

Wil je meer uitleg of heb je vragen? Voor meer informatie kan je steeds bij je pleegzorgbegeleider terecht. Je begeleider stelt jouw vraag naar extra ondersteuning aan het team van behandelingspleegzorg. Zij bekijken of er vanuit pleegzorg een aanbod kan zijn, of dat het beter is om door te verwijzen naar andere vormen van ondersteuning buiten pleegzorg.

Is er toch externe of gespecialiseerde hulp nodig? Bespreek dit dan op voorhand met je begeleider. Onder bepaalde voorwaarden kan je een beroep doen op een terugbetaling van bepaalde kosten die je maakt via het systeem van bijzondere kosten. We beschikken ook over een budget waarmee we tijdelijk een extra, financiële bijdrage kunnen voorzien wanneer je pleegkind extra inzet en zorg vraagt.

Bijkomende voordelen

Pleegkinderen ten laste

Personenbelasting

Een pleegkind of pleeggast die bij jou gedomicilieerd is, kan net als je eigen kind(eren), onder bepaalde voorwaarden tellen als 'persoon ten laste' voor de personenbelasting. Je pleegkind of pleeggast kan ten laste beschouwd worden onder volgende voorwaarden:

- Hij was gedomicilieerd op jouw adres op 1 januari van het jaar volgend op het inkomstenjaar, voor de inkomsten 2025 is dat 1 januari 2026.
- Hij wordt niet door jou tewerkgesteld en betaald.
- Zijn persoonlijke bestaansmiddelen bleven onder een bepaalde grens gedurende het voorgaande inkomstenjaar. Deze bedragen worden geïndexeerd. Je kan de meest recente raadplegen via de website financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/student/ten_laste#q2.

Een pleegkind of pleeggast met een ernstige beperking -66%, of meer, mindervalide- geldt als twee personen ten laste.

Voor alle vragen in verband met je belastingaangifte en het ten laste zijn van je pleegkind of pleeggast, kan je ook terecht bij het callcenter van het ministerie van financiën op het nummer 02 572 57 57 of op de website myminfin.be.

Belangrijk! De pleegzorgvergoeding is een kostenvergoeding en moet niet aangegeven worden als een inkomst.

Vervangingsinkomen

Heb je als alleenwonende pleegzorger een vervangingsinkomen, dan wijzigt je gezinssituatie wanneer een pleegkind op jouw adres gedomicilieerd wordt. Je werkloosheids-, arbeidsongeschiktheid- of invaliditeitsuitkering wordt dan verhoogd. Neem contact op met je uitbetalingsinstelling maar vergeet ook niet te laten weten wanneer je pleegkind je gezin verlaat.

Wil je een volwassene opnemen in je gezin, bekijk dit dan met de instantie van wie je een vervangingsinkomen krijgt. Het is belangrijk te weten of ze jullie als samenwonend zullen beschouwen of niet.

Werkgever

Omdat het fiscaal voordeel van een (pleeg)kind ten laste vaak via de bedrijfsvoorheffing (de maandelijkse inhouding op het loon) wordt toegekend, is het belangrijk dat je je werkgever op de hoogte brengt wanneer je een kind ten laste hebt. Als je dit niet doet, kan het voordeel op je loonstrookje ontbreken. Het wordt dan wel rechtgezet bij de jaarlijkse belastingaangifte maar het is eenvoudiger als dit van bij het begin correct wordt doorgegeven. Ook wanneer een kind niet langer ten laste is, moet je dit aan je werkgever melden.

Deze melding mag gebeuren op het moment dat het kind effectief ten laste valt, of niet meer, en hoeft dus niet verplicht op 1 januari te gebeuren.

Let op! Een kind kan slechts bij één van de (pleeg)ouders fiscaal ten laste zijn.

Bijzondere kosten

Sommige pleegkinderen of pleeggasten zorgen voor extra uitgaven of vragen extra zorg. Via het zorgzwaartebudget kun je als pleegzorger financieel extra ondersteund worden. Daarnaast kan je ook een aanvraag doen om bepaalde bijzondere kosten terug te betalen als je pleegkind of pleeggast een speciale, medische of paramedische behandeling nodig heeft. Het gaat om kosten die niet tot een 'normaal' uitgavenpatroon behoren maar om medische en paramedische kosten die uitzonderlijk en noodzakelijk zijn voor de fysieke en psychische gezondheid van je pleegkind of pleeggast. Het gaat dus niet om gewone schoolkosten, dokters- en tandartsconsultaties of preventieve behandelingen zoals labo-onderzoek of inentingen, vrij verkrijgbare medicatie... Enkel gespecialiseerde doktersconsultaties -in principe op doorverwijzing van de huisarts- kunnen in aanmerking komen.

We vergoeden dat deel van de kosten dat je zelf betaalt na tussenkomst van de mutualiteit, hospitalisatieverzekering of elke andere verzekering. De terugbetaling van de kosten is evenwel beperkt tot het remgeld of het maximum van het RIZIV-honorariumtarief.

Het kan gaan om kosten voor:

- logopedie;
- voorgeschreven medicatie (Rilatine, medicatie voor hoge bloeddruk, medicatie voor diabetes...);
- medische kosten (hospitalisatie, cardiologie, dermatologie, kinesitherapie, oncologie, gynaecologie, orthopedie...);
- orthodontie (consultaties specialist, beugel of prothese...);
- therapie (psychotherapie, psychiatrie, gedragstherapie...);
- brilmonturen (maximum 200 euro per jaar).

Uitzonderlijk komen ook andere kosten in aanmerking, zoals bijvoorbeeld kosten voor DNA-onderzoek en koten voor thuiszorgmaterialen zoals een rolstoel of incontinentiemateriaal. Voor hulpmiddelen gaat het enkel over die kosten die niet via het VAPH kunnen terugbetaald worden. Naast paramedische kosten komen ook kosten voor huiswerkbegeleiding in aanmerking tot maximum 1.000 euro per begeleiding.

Hoe vraag je bijzondere kosten aan?

- Je bespreekt de noodzaak van een behandeling steeds met je pleegzorgbegeleider.
- Je meldt je aanvraag aan de dienst betalingen van Pleegzorg provincie Antwerpen, Zeutestraat 2A, 2800 Mechelen - 015 44 00 64 - zorgzwaarte@pleegzorgprovincieantwerpen.be.
- Je ontvangt van ons het formulier 'verslag van de arts of arts-deskundige' waarop de arts of arts-deskundige de verwijzing en de noodzaak van een behandeling attesteert, de duur van de behandeling inschat en de daarmee overeenstemmende kost vermeldt.
- Je bezorgt ons een attest van het ziekenfonds waarin verklaard wordt of er al dan niet een tussenkomst voorzien is. Daarnaast laat je weten of er een eventuele tussenkomst is via een hospitalisatie- of andere verzekering of via het VAPH.

Zodra je dossier goedgekeurd wordt, brengen wij je hiervan schriftelijk op de hoogte. Op basis van die goedkeuring kan je de terugbetaling van de gemaakte kosten aanvragen, door de originele bewijsstukken (facturen, aankoopbewijzen, onkostennota's, betalingsbewijzen...) te bezorgen aan onze dienst betalingen.

Heb je vragen over de terugbetaling van kosten die je maakte voor je pleegkind of pleeggast, dan kan je hiervoor terecht bij je begeleider. Zij is in eerste instantie je aanspreekpunt en kan je vragen, als nodig, doorgeven aan onze administratieve diensten.

Terugbetaling kosten versus forfaitair zorgzwaartebudget
Er is in principe geen verband tussen de vergoeding van extra kosten en de toekenning van een forfaitair zorgzwaartebudget.
Beide budgetten kunnen tegelijk toegewezen worden aan de pleegzorger maar kunnen niet dezelfde kost vergoeden. Er is dus geen dubbele financiering voor dezelfde kosten mogelijk.

Zo zullen de extra kosten van de (psycho)therapie vergoed worden door het systeem van bijzondere kosten terwijl het extra en intensieve vervoer - een extra engagement van de pleegzorger - naar deze therapie eventueel kan meetellen voor het toekennen van het forfaitair zorgzwaartebudget.

Schooltoeslag en studietoelage

Definitie

De schooltoeslag is een jaarlijkse toeslag voor kinderen vanaf 3 jaar die in Vlaanderen wonen en Nederlandstalig kleuter-, lager of secundair onderwijs volgen in Vlaanderen of in Brussel. Ook leerlingen die de HBO5 verpleegkunde opleiding volgen, hebben recht op een schooltoeslag.

De studietoelage is bedoeld voor studenten in het hoger onderwijs en wordt uitbetaald door de afdeling studietoelagen van het ministerie van onderwijs. Je betaalt automatisch een sterk verminderd tarief bij inschrijving aan een hogeschool of universiteit, d.i. het beurstarief.

Rechten

Alle pleegkinderen komen in aanmerking voor een maximale schooltoeslag of studietoelage, ongeacht het inkomen van de pleegzorgers. Voor je eigen kinderen gelden de financiële voorwaarden wel en wordt er gekeken naar je inkomen. Het is dus mogelijk dat je een studietoelage ontvangt voor je pleegkind en niet voor je eigen kinderen.

Belangrijk! Het recht op maximale schooltoeslag of studietoelage ongeacht je inkomen hangt af van hoe lang je pleegkind al in pleegzorg is op een bepaalde referentiedatum:

- De referentiedatum is 31 augustus voor de schooltoeslag en 31 december voor de studietoelage.
- Als je pleegkind op die datum minimum één jaar en één dag onafgebroken in een pleeggezin verbleef, dan wordt jouw inkomen niet meegeteld. Het verblijf kan volledig in jouw gezin zijn, of een deel van dat jaar in een ander pleeggezin.
- Wanneer jouw pleegkind nog niet zo lang in pleegzorg is op 31 augustus of 31 december, dan wordt jouw inkomen voor dat schooljaar wel meegerekend, zoals bij je eigen kinderen.

- Gaat je pleegkind naar de kleuterschool, lagere school of het middelbaar onderwijs, dan moet het voldoende aanwezig zijn op school. Als het kind te weinig aanwezig was op school tijdens het schooljaar, kan dit aanleiding geven tot een (gedeeltelijke) terugvordering van de schooltoeslag of studietoelage. De school moet ook een erkende school zijn.

Let op! De datum van inschrijving op het adres van de pleegzorger telt, niet de plaatsingsdatum.

Je pleegkind telt wel mee in je gezin -de leefeenheid- voor de aanvraag van de schooltoeslag voor de andere kinderen in je gezin.

Ook pleegkinderen met een precair verblijfsstatuut, zonder Belgische nationaliteit komen in aanmerking voor een schooltoeslag en studietoelage. In zo'n geval gebruik je het BIS-nummer in plaats van een rijksregisternummer. Een BIS-nummer kan je aanvragen via de school van je pleegkind.

Soms verlaat een pleegkind onverwacht het pleeggezin. Dit heeft niet automatisch gevolgen voor de schooltoeslag, maar in bepaalde gevallen kan er toch een terugvordering volgen. De schooltoeslag moet worden terugbetaald in onderstaande gevallen:

- Het kind wordt uitgeschreven uit de school en wordt niet binnen 21 kalenderdagen opnieuw ingeschreven in een andere school.
- Het kind is onvoldoende aanwezig geweest op school gedurende het schooljaar.
- Het kind kwam in aanmerking voor een hogere schooltoeslag als interne leerling, bijvoorbeeld op een erkend internaat, maar verbleef uiteindelijk minder dan 149 dagen effectief in het internaat.

De beoordeling van deze voorwaarden gebeurt op basis van gegevens van de school of het internaat.

Meer informatie vind je op de website van het Groeipakket,
www.groeipakket.be/tegemoetkomingen/schooltoeslag/aanwezigheidsvoorwaarden.

Aanvraag

De schooltoeslag wordt automatisch uitbetaald door je uitbetaler van het Groeipakket. Je hoeft hier dus niets voor te doen. Heb je na november nog steeds geen toelage ontvangen voor het huidige schooljaar, dan meld je dit aan de administratie van je afdeling. Wij checken dit dan bij de betalingsactor.

Voor de studietoelage van het hoger en universitair onderwijs doe jij, of je pleegkind, zelf de aanvraag bij de dienst voor studietoelagen via www.studietoelagen.be. Dit moet gebeuren vóór 31 december van het huidig schooljaar. Als een dossier is opgestart vóór 31 december, kan je het tot 30 juni aanpassen of vervolledigen.

Ziekenfonds

Sommige ziekenfondsen geven eenmalig een voordeel wanneer je aan langdurige pleegzorg doet, vergelijkbaar met een cadeau of premie bij de geboorte van een kind. Bij sommige mutualiteiten kan dit tot de leeftijd van 2 jaar, bij andere mutualiteiten kan dit zelfs tot 18 jaar. Je hebt hiervoor een attest van onze dienst nodig. Dat attest vraag je aan je begeleider. Informeer bij je eigen ziekenfonds wat mogelijke voordelen en voorwaarden zijn.

Openbaar vervoer

Wanneer je pleegkind of pleeggast bij jou gedomicilieerd is, geniet hij dezelfde voordelen als je eigen kinderen zowel bij De Lijn als bij de NMBS. Soms kan een pleegkind of pleeggast er zelfs voor zorgen dat je recht krijgt op een NMBS-kortingskaart voor grote gezinnen. Die kaart kun je aanvragen als er minstens drie (pleeg)kinderen gedomicilieerd zijn in je gezin waarvoor er recht op het Groeipakket is. Bij De Lijn telt je pleegkind of pleeggast mee bij de korting die je krijgt als je meerdere Buzzy Passen aanvraagt.

Pleegouderverlof

Naast zes dagen pleegzorgverlof binnen alle vormen van pleegzorg (zie de rubriek 'Voordelen' in het eerste deel van deze gids), kunnen pleegzorgers recht hebben op pleegouderverlof bij de komst van een minderjarig pleegkind en dit onder volgende voorwaarden:

- Werknemers, zelfstandigen en contractuele ambtenaren hebben recht op pleegouderverlof. Statutaire ambtenaren en statutaire leerkrachten kunnen geen pleegouderverlof aanvragen, zij kunnen beroep doen op andere, ondersteunende maatregelen.
- Je kan pleegouderverlof enkel aanvragen voor een minderjarig kind dat voltijds en langdurig, d.i. meer dan zes maanden, bij jou verblijft.
- Het pleegouderverlof moet starten binnen de twaalf maanden na inschrijving op het adres van de pleegzorger.
- Binnen het pleeggezin heeft elke pleegzorger recht op zes weken pleegouderverlof. Dit basis pleegzorgverlof wordt aangevuld met vier extra weken. Als er twee pleegzorgers zijn, moeten zij deze bijkomende weken pleegouderverlof verdelen onder elkaar.
- Vang je een kind met een handicap op, dan verdubbelt het pleegouderverlof, d.i. twaalf weken per pleegzorger en acht weken extra.
- Vang je gelijktijdig meerdere minderjarige kinderen op in langdurige pleegzorg, dan wordt het pleegouderverlof nog eens verlengd met twee weken voor elke pleegzorger.
- Het gaat om een aaneengesloten periode. Je kan het pleegouderverlof dus niet opsplitsen in bv. twee keer drie weken.

De aanvraag verloopt als volgt:

- Je vraagt een verklaring van onze dienst aan.
- Je brengt je werkgever één maand op voorhand schriftelijk op de hoogte.
- Je doet de aanvraag bij je ziekenfonds met een standaardformulier omdat zij vanaf dag vier jouw uitkering betalen. Jouw werkgever betaalt de eerste drie dagen.

Ouderschapsverlof

Pleegzorgers in langdurige pleegzorg hebben recht op ouderschapsverlof, gelijk aan het bestaande ouderschapsverlof voor biologische ouders.

De voorwaarden zijn de volgende:

- Je hebt een arbeidsovereenkomst en/of bent officieel aangesteld, dit is voor pleegzorgers die in het onderwijs werken.
- Je pleegkind is ingeschreven op jouw adres (domicilie).
- Je pleegkind verblijft langdurig in je gezin in perspectiefbiedende of -zoekende pleegzorg, waarbij het van bij het begin duidelijk was dat het kind minstens zes maanden in je gezin zou blijven, zoals bij pleegouderverlof.

Dit houdt het ouderschapsverlof in:

- Je hebt recht op maximum vier maanden voltijds ouderschapsverlof of het deeltijdse equivalent.
- Het verlof loopt zolang het pleegkind effectief bij je inwoont.
- Je hebt recht op een onderbrekingsuitkering via de RVA.
- Als twee pleegzorgers zijn aangesteld, hebben jullie allebei recht op ouderschapsverlof.

Deze documenten heb je nodig:

- bewijs van inschrijving of domicilie van het pleegkind bij de werknemer;
- attest van langdurige pleegzorg via onze dienst;
- bewijs dat je pleegkind jonger is dan de maximumleeftijd tot wanneer je ouderschapsverlof kan aanvragen, bv. via bewijs van domicilie.

Meer info vind je via:

- www.rva.be/burgers/loopbaanonderbreking-tijdskrediet-en-thematische-verloven/thematische-verloven-alle-sectoren/aanvraagprocedure-voor-de-thematische-verloven;
- www.rva.be/burgers/loopbaanonderbreking-tijdskrediet-en-thematische-verloven/thematische-verloven-alle-sectoren/ouderschapsverlof.

Klein verlet of omstandigheidsverlof

Als werknemer heb je bij bepaalde gebeurtenissen het recht om afwezig te blijven van je werk. Het gaat bijvoorbeeld om verlof bij familiale gelegenheden zoals een huwelijk of een overlijden.
Leden van het pleeggezin in langdurige pleegzorg kunnen ook gebruik maken van het klein verlet, ook nadat de pleegzorgsituatie formeel gestopt is.

Overlijden van pleegkind of pleeggast

Pleegzorgers hebben, net zoals ouders, recht op tien dagen rouwverlof (klein verlet) bij het overlijden van hun pleegkind of pleeggast als zij pleegzorgers zijn of waren in het kader van langdurige pleegzorg, d.i. langer dan zes maanden. De eerste drie dagen neem je op in de periode tussen het overlijden en de begrafenis. De resterende zeven dagen kun je vrij opnemen binnen het jaar na het overlijden.

De dagen van je rouwverlof zijn betaalde afwezigheidsdagen van klein verlet. Dit betekent dat je, als werknemer, de eerste drie dagen een gewaarborgd loon krijgt wegens ziekte. Vanaf de vierde dag krijg je een gewaarborgd loon wegens arbeidsongeschiktheid.

Let wel! Dit is enkel op voorwaarde dat de vierde dag aansluit op de derde dag afwezigheid wegens overlijden.

Overlijden van een pleegzorger

Bij het overlijden van een pleegzorger heeft elk pleegkind of pleeggast die langdurig, d.i. gedurende een onafgebroken periode van drie jaar op een permanente en effectieve wijze, in je gezin verblijft of verbleef recht op drie dagen klein verlet. Deze dagen moeten opgenomen worden tussen de dag van het overlijden en de dag van de begrafenis.

Einde van perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg

Adreswijziging

Als je pleegkind of pleeggast op je adres gedomicilieerd is, kan hij pas uitgeschreven worden bij jou wanneer hij ingeschreven kan worden op een nieuwe woonplaats. Het kan dus voorkomen dat je pleegkind of pleeggast nog enkele maanden ingeschreven blijft op jouw adres, ook al woont hij er niet meer. Neem contact op met de administratieve dienst van je afdeling wanneer je denkt dat dit voor problemen kan zorgen.

Je bent nooit aansprakelijk voor eventuele onbetaalde rekeningen van je pleegkind of je pleeggast in de periode na de plaatsing. Als er schulden gemaakt worden, is het beter om je pleeggast administratief te laten schrappen. Je kan overigens ook nooit aansprakelijk gesteld worden voor kosten die gemaakt zijn in de periode voor je pleegkind of pleeggast bij jou komt wonen.

Wanneer je nog post ontvangt op naam van je pleegkind of pleeggast, kan je deze bezorgen aan de administratieve dienst van je afdeling. Wij zorgen ervoor dat de post op het juiste adres geraakt.

Praktische veranderingen

Wanneer je pleegkind of pleeggast je gezin verlaat, moet je eraan denken om volgende betrokken instanties te verwittigen dat je pleegkind of pleeggast niet meer bij jou verblijft:

- het ziekenfonds;
- de school;
- de verzekeringsmaatschappij;
- sport-, jeugd- en vrijetijdsverenigingen;
- artsen of therapeuten die je pleegkind of pleeggast behandelen;
- andere engagementen die je bent aangegaan voor je pleegkind of pleeggast.

Als je een vervangingsinkomen hebt en je pleegkind was ten laste, dan moet je ook je gezinssituatie opnieuw laten aanpassen of je personeelsdienst verwittigen.

Wij verwittigen de uitbetaler van het Groeipakket met de vraag om de betaling aan jou stop te zetten.

Begrippenlijst

Bestandspleegzorg: Dit is pleegzorg waarbij een kind of volwassene met een beperking wordt opgevangen in een gezin waarmee het voordien geen band had. Deze kandidaat-gezinnen volgen vooraf een voorbereidingstraject met gesprekken en vorming, gedeeltelijk in groep. Pleegzorgers en hun pleegkind of pleeggast kennen elkaar vooraf dus niet.

Bewindvoerder: Dit is een wettelijk aangesteld persoon die een volwassen persoon met beperkte mogelijkheden bijstaat of vertegenwoordigt bij het beheren van zijn financiën.

Buitengerechtelijke jeugdhulp: Ouders vragen zelf hulp en/of stemmen in met de hulpverlening. Vanaf 12 jaar moeten ook pleegkinderen hun akkoord geven maar de hulp is niet verplicht opgelegd.

Decreet 'Pleegzorg': Een decreet is een Vlaamse wet. Het decreet rond de organisatie van pleegzorg ging van start op 1 januari 2014 en regelt de organisatie van de diensten voor pleegzorg. Per provincie is er slechts één dienst vergund. In 2017 werd dit decreet geëvalueerd waarna in 2018 sommige bepalingen werden aangepast. De meest relevante aanpassingen zijn verwerkt in deze gids.

Decreet 'Integrale jeugdhulp': Dit decreet organiseert de integrale jeugdhulp in Vlaanderen, waar ook Opgroeien en pleegzorg onder valt. Meer informatie over de organisatie, principes en werking van de integrale jeugdhulp vind je op www.opgroeien.be en www.jeugdhulp.be.

Decreet 'Rechtspositie minderjarigen in de integrale jeugdhulp': Dit decreet bepaalt enkele belangrijke rechten voor minderjarigen die in contact komen met hulpverleners en jeugdhulpvoorzieningen binnen de integrale jeugdhulp. Pleegkinderen vallen hier ook onder. Pleeggasten hebben als meerderjarigen in principe meer rechtsmogelijkheden.

Gemandateerde voorziening: Het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (OCJ) en het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling (VK) zijn gemandateerde voorzieningen. Zij onderzoeken of het in verontrustende leefsituaties nodig is om van overheidswege hulp op te starten of verder te zetten. De gemandateerde voorziening beslist of er sprake is van maatschappelijke noodzaak.

Gerechtelijke jeugdhulp: Als er geen vrijwillige vraag is of er een crisissituatie is, dan kan een jeugdrechter hulpverlening opleggen. Dit kan zonder akkoord of medewerking van de ouders of de minderjarige.

Intersectorale toegangspoort: Een jeugdhulpverlener kan in overleg met de minderjarige en de ouders een aanvraag voor hulp indienen bij de intersectorale toegangspoort met een A-document, d.i. een aanmeldingsdocument. Het indicatiestellingsteam onderzoekt de hulpvraag en bepaalt welke hulp het meeste geschikt is. De verschillende modules in pleegzorg zijn één van de mogelijkheden. Het team jeugdhulpregie bepaalt welke voorziening de hulpverlening kan uitvoeren. Voor pleegzorg in de provincie Antwerpen is dat altijd Pleegzorg Provincie Antwerpen. Zodra pleegzorg kan starten, wordt er een jeugdhulpbeslissing opgemaakt.

Netwerkpleegzorg: Dit is pleegzorg in een gezin uit het sociale netwerk of de familie van een pleegkind, pleeggast of de ouders. Bijvoorbeeld een juf van de school, een tante, een trainer van de sportclub, grootouders. Pleegzorgers en hun pleegkind of pleeggast kenden elkaar dus al voor de opvang. Soms verbleef het pleegkind of de pleeggast al in het gezin maar dan zonder begeleiding van pleegzorg.

Niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp: Dit is meer ingrijpende hulpverlening die enkel ingezet kan worden met het akkoord en de tussenkomst van de intersectorale toegangspoort. Perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg zijn niet-rechtstreeks toegankelijk.

Pleeggast: Een pleeggast is een +18-jarige in voortgezette jeugdhulp tot maximum 25 jaar of een volwassene met een beperking in pleegzorg. Voor deze volwassene geldt geen leeftijdslimiet.

Pleegkind: Een pleegkind is een minderjarige die in pleegzorg verblijft.

Pleegzorg: Dit is zorg waarbij een pleegzorger vrijwillig, onder begeleiding van een dienst voor pleegzorg en tegen een kostenvergoeding, één of meerdere pleegkinderen of pleeggasten opvangt.

Pleegzorgers: Zij vangen in hun gezin kinderen of volwassenen met een beperking op die door omstandigheden niet in het eigen gezin of zelfstandig kunnen wonen. De opvangperiode varieert van enkele dagen tot meerdere jaren.

Rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp: Dit is jeugdhulpverlening die voor iedereen toegankelijk is. Het zijn diensten waar een ouder of minderjarige zélf naar toe kan stappen om informatie, hulp, ondersteuning... te vragen. Binnen pleegzorg zijn ondersteunende pleegzorg, crisispleegzorg en alle pleegzorg voor volwassenen met een beperking rechtstreeks toegankelijk.

Verwerking van persoonsgegevens en privacyverklaring: Iedereen die met ons samenwerkt als pleegzorger of een beroep doet op onze hulpverlening, vertrouwt ons persoonsgegevens toe. We doen er alles aan om zorgvuldig met die gegevens om te gaan en ze te beschermen. We houden ons hierbij aan de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder het decreet 'Pleegzorg' en uitvoeringsbesluit, het decreet 'Integrale jeugdhulp', het beroepsgeheim en GDPR. In onze privacyverklaring informeren we je over de gegevens die we verzamelen, hoe we daarmee omgaan en wat je rechten zijn.

Wettelijke vertegenwoordigers: Alleen de ouders of de voogd zijn de wettelijke vertegenwoordigers van hun minderjarig kind. Ook wanneer minderjarigen in een pleeggezin verblijven, kunnen hun ouders verder het ouderlijk gezag uitoefenen en belangrijke beslissingen blijven nemen over hun minderjarige kinderen. Het statuut van pleegzorgers maakt mogelijk dat (sommige) ouderlijke bevoegdheden overgedragen worden aan de pleegzorgers.

Noodnummers

Antigifcentrum	070 245 245
AWEL (kinder- en jongerentelefoon)	102 of awel.be
Belgische Rode Kruis	105 of rodekruis.be
Brandweer	112 (gevaar of brand) of 1722 (niet-dringend)
Brandwondencentrum	02 268 62 00 of brandwonden.be
Child Focus	116 000 of childfocus.be
Crisisteam -18, meldpunt Antwerpen	03 609 57 57
De Druglijn	078 15 10 20
Europees noodnummer	112
Medische hulpdienst (ziekenwagen)	100
Meldpunt geweld, misbruik en kindermishandeling	1712 of 1712.be
Politie (dringende hulp)	101
Tele-Onthaal	106 of tele-onthaal.be
Wachtdienst apothekers	0903 99 000 of apotheek.be
Wachtdienst huisartsen	1733 of mediwacht.be
Zelfmoordpreventie	1813 of zelfmoord1813.be

PLEEGZORG
provincie Antwerpen

V.U.: Pleegzorg Provincie Antwerpen vzw | Sabine Bracke | Zeutestraat 2A, 2800 Mechelen
KBO 0537963780 | RPR Antwerpen, afdeling Mechelen | 2026